

Brassói Lapok

XL. évfolyam
251. szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1934. évi november 2

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 66 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82, szerkesztőség 83.

A méla furulyaszó mögött

Irta: Kacsó Sándor

Ilyenkor, őszi időben, valóban alkalmas a hangulat erre. Dérítette havasok alján szelben csillan a későn kelő s hamar fáradó nap-sugár s a rőt, vagy rozsdabarna színek árnyékolása mellett melább a furulyaszó. Fülbe-mászóbb és szívhezszólobb.

A fülünkbe mászott és a szívünkhez szólott Vajda Sándor kolozsvári családtagja is. Szép, emberséges, megható nótá volt arról, hogy milyen jó is volna összelepedni, esetleg összehajolni, egymást szeretni és egymást megérteni egy olyan nagy szellem lelki magaslatain, mint amilyen Eminescu, a román nemzet legnagyobb költője. Mert az igazi nagy szellemeknél, azoknál, akik az emberi kultúra napfényes csúcsait járkák, másodlagos szín csak a nemzeti hovatartozandóság, amely aláhúzhatja és kiemelheti, károsan azonban sohasem befolyásolhatja nemzetek feletti kulturértéküket.

Megható Tilea volt miniszter nagyváradi melábuja is. Előttünk még a széphanzason túl van tartalma is az ilyen kijelentéseknek: „kedvező atmoszférát”, „jószándéku hangulat”, „igen, ezt hangoztatjuk mi is, hosszú és kínos esztendőket óta. Kedvező atmoszférát, jószándéku hangulatot kell megteremteni arra, hogy ennek az országnak minden népe megértse, megbecsülje és tisztelje egymást. Nincs nagyobb vágyunk ennél s ez kisebbségi sorsunknak legnyúzóbb parancsa is: létrehozni azt a „kedvező atmoszférát”, azt a „jóindulatu hangulatot”, amelyben embervoltunkat, az erkölcsi és kulturális haladáshoz való jogunkat elismerik, amelyben megbecsülnek legalább, ha már a szív őszinte melegével megszeretni nem tudnak. Nem szeretjük a nyálkás ellágyulást s általában számolni akarunk az adottságokkal és lehetőségekkel. Régióta rájöttünk már arra, hogy szív a szívnek nem küldi itt szívesen a megértést és a szeretetet. Tudjuk, hogy gyönyörű szólamokkal nem lehet meghalni a román közvéleményt, amelyet annyira megnyergelt már az ádáz gyűlölködés. Ezt az utat már régen fel is adtuk. Nem ádunk fel a másik utat, azt az utat, amely Eminescun keresztül a kulturák csúcsa felé vezet. Lehet, hogy ezeken a csúcsokon hidegebb a fény, de józans is. Hazugság és emberhez méltatlan elfogultság ezeken a csúcsokon nem uralkodhat. Az értékek valódi értékek itt és az értékmérők nem igazodhatnak nemzetiséghez, csak az Emberhez, amely fölötté áll a nemzetiségi kicényességeken, gyűlölködéseken, elfogultságokon, igazságtalan és méltatlan részrehajlásokon. Kevesen juthatnak fel ilyen magasságokba s mi gondosan kutatunk ezek után a kevesek után. Mi volna természetesebb, mint az, hogy ezeket a keveseket a román nemzet jelenlegi nagyjai között keressük, azok között, akik az élen járnak, hatalmat tartanak a kezük között, tehát tehetnek is valamit a „kedvező atmoszférát”, a „jószándéku hangulat” megteremtésére.

Érthető ügyebár, hogy nem kerülte el a figyelmünket az a nagyszerű összjáték, amely Vajda Sándor kolozsvári és Tilea volt miniszter nagyváradi megnyilatkozásában volt? A fülünkbe mászott és a szívünkhez szólott ez a szép dal s egy pillanatig elfelejtettük, hogy Vajda volt az, aki a „nemzetvédelmet” új utra indította el Romániában, kivervén a kisebbségek kezéből a kenyeret mindenütt, ahol erre csak egy kis alkalmat kínálkozott. Megfeleltünk arról is, hogy Tilea volt miniszter Vajda hírsége vezérkari főnöke volt mindig s miniszteri széke mellett a Vajda-féle nemzetvédelem elgondolásaival szerezte meg magának a faexportőrök szindikátusának elnöki székét és a túrelmetlen hazafiasság jelszavával került a romániai sportélet élére akkor, amikor a Nemzeti Bajnokság Intézőbizottságának az elnöke lett.

Ilyenkor ősszel nagy ereje van a szép furulyaszónak s mi olyan hajlamosak vagyunk a

Hosszas vajudás után véglegesen döntött a kormány

A törvénytelenül kinevezett köztisztviselők még ma megkapják elbocsátó levelüket

Tilea nyilatkozott Nagyváradon és „kedvező légkör” megteremtését hangoztatta

Bratianu Dinunak rendszeresen referálni fognak a miniszterek

Bukarest, november 1.

Hosszu vajudás után ma döntő fordulat állott be a köztisztviselők elbocsátásának ügyében. A kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy maradék nélkül alkalmazni fogja a már előbb kihirdetett rendelet törvényt és ennek következtében záros határidőn belül meneszti mindazokat az állami hivatalnokokat, akik nem törvényes uton jutottak állásaikba.

A határozat horderejét ma még nem lehet fölmérni. Nincs biztos tudomásunk arról, hogy a rendelet törvény hány család és hány egzisztencia lélekharangját jelent most a téli hónapok előtt, amikor az állásban levőknek is nagy gondokkal

kell küszködniük. Természetesen ezzel nem akarjuk kétségbe vonni a kormánynak azt a jogát, hogy a törvény pártatlan alkalmazásával, — a miniszterelnök kifejezésével elve — „megtisztítsa” az állami gépezetet. Csakhogy ennek a tisztogatási munkának

a törvényességen kívül nem szabad figyelmen kívül hagynia az emberi szempontokat sem.

Az államnak gondoskodnia kell arról, hogy az elbocsátott tisztviselők megélhetését egy időre biztosítsa. Nem tudjuk a kormány hogyan igyekszik teljesíteni ezt az elodázhatatlan feladatát. Reméljük azonban, hogy a miniszterelnök mó-

dot talál arra, hogy a tömeges elbocsátással járó egészen érthető és indokolható keserőségek ne robbanjanak ki olyan megnyilatkozásokban, melyek a belső békét veszélyeztethetnék. Mi, kisebbségek pár év óta saját bőrünkön tapasztaljuk az „átszervezések” és a felülről dirigált „tisztogatások” következményeit s ha most szavunkat a román tisztviselők érdekében is felemeljük, magatartásunkban kizárólag a méltányosság érzete vezérel, talán azokkal szemben is, akik annak idején örömmel segédkeztek kisebbségi tisztviselőkollegájuk törvényes vagy törvénytelen menesztésében.

A minisztertanács lefolyásáról a következő jelentést kaptuk:

A döntő minisztertanács

Ma délelőtti minisztertanács volt, melyen úgy döntöttek, hogy a kormány teljes egészében alkalmazni fogja a törvénytelenül kinevezett tisztviselők elbocsátásáról szóló rendelet törvényt.

Az éjszaka folyamán valamennyi minisztérium elkészítette a már előzőleg bekért kimutatásokat, melyeknek alapján, hírek szerint, még a mai nap folyamán elküldik az elbocsátóleveleket.

Elhatározta a minisztertanács, hogy az összes egészségügyi intézményeket egységes vezetés alá helyezi, ugyancsak központosítani fogja a népjóléti otthonok irányítását is. Megvitatták a munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvényjavaslatot, a népmozgalmi rendelettervezetet, valamint a különböző szaktanácsok létszáma csökkentésének a kérdését. A munkálatok irányításával és a szükséges rendeletek elkészítésével Pop Valér dr. tárcanélküli minisztert bízta meg a minisztertanács.

Ezután a Hora, Kloska és Crisan-ünnepségek ügyét tüzték napirendre és elfogadták a programot, amit Lepadatu kultuszminiszter állított össze.

Végül úgy határoztak, hogy a kormány szoborban örökíti meg I. Károly és Ferdinánd királyok emlékét s ecélből

szoborbizottságot létesít, melynek Tatarescu miniszterelnök lesz az elnöke, tagjai pedig dr. Angelescu, Lepadatu és Paul Angelescu miniszterek. A bizottság hatásköre a bukaresti Sosszén levő Diadáliv radikális újjáépítésére is kiterjed.

AZ IFJULIBERALISOK VEZÉRE
AZ URALKODÓNÁL

Tatarescu és Dinu Bratianu tanácskozásának eredményeképpen a mai nap folyamán a kormány több tagja meglátogatta a liberális párt elnökét és infor-

málta a hatáskörébe tartozó napi ügyek felől. A fővárosi lapok úgy tudják, hogy ezeket a jelentéseket rendszeresíteni fogják Bratianu kívánságának megfelelően, aki arra kérte Tatarescut, hogy a miniszterek útján állandóan tájékoztassa őt a kormány terveiről és megoldásairól.

Az uralkodó tegnap délután Jamand minisztert egy óras kihallgatáson fogadta. Ma Antonescu miniszter utazik Színájába, hogy aláírásra terjessze elő a legújabb bírói kinevezésekről szóló dekretumokat.

Tilea könyvet írt Tisza Istvánról

Tilea Viorel volt alminiszter két napot töltött Nagyváradon és részt vett a falkiviteli szindikátus közgyűlésén, ahol újhól elnöknek választották meg. Ezenel azonban nem a romániai fakeserekelem és fatermelés fellendítésének a kérdése érdekel bennünket Tilea személyével kapcsolatban, hanem az a kétség-telenül érdekes nyilatkozat, amit a volt alminiszter a nagyváradi újságíróknak tett az újságíróklub megnyerő hangulatu külön szobájában. Ugy ismerjük ugyan is őt, mint akinek ma is Vajdával való bensőséges kapcsolatai nyilvánvalóak. --

Nem számít tehát meglepetésnek, ha a fiatal politikus mesterével és atyai barátjával egyértelműen az annyit hangoztatott kedvező légkör megteremtését tartja szükségesnek a román-magyar közleledés érdekében. Arról azonban nem nyilatkozott, hogy a kisebbségek ellen fogalatosított régebbi és újkeletű intézkedések alkalmazások-e a kívánt atmoszféra megteremtésére?

Elmondta Tilea, hogy új könyvet írt, melynek „Tisza és a románok” lesz a címe. A volt alminiszter ebben a munkájában Tisza Istvánnak a románsággal való

reménykeltő szép szavak meghallgatására. Nem is csoda ez. Keserves kapaszkodásunkban és kutatásunkban az igazi nagy szellemek után könnyenörvendezők és hiszékenyek vagyunk.

Csakhogy: még azt sem engedik sokáig, hogy hiszékenyek és könnyenörvendezők legyünk. Lám, alig hangzott el a kolozsvári és a nagyváradi furulyaszó, már jön utána a megdöbbenés, a lehűtés, a megbántás és a megbotránkoztatás. Ugyanaz a sportintézőbizottság, amelynek a szépsészóló Tilea az elnöke, most, éppen most hozott egy határozatot, amellyel megtiltja a futballcsapatoknak, hogy bajnoki mérkőzéseik meghirdetését más

nyelven, mint románul, vagy franciául megtehessék. Az intézőbizottság nem tűri meg az olyan mérközést hirdető falragaszokat, amelyek a román, vagy a francia nyelven kívül más nyelven is csalogatják a közönséget. Akik ezt a rendelkezést megszegik, „drasztikus büntetésekben részesülnek”.

Tessék elhinni, szédülten tekintünk körül. Hát mi ez újra? Miért van ez a durva és értelmetlen megalázás? Miért tiltják el a mi nyelvünknek a használatát és miért teszik szabaddá a francia nyelvét? Talán a franciák fizetik itt az adót és a franciák élnek itt kétmillió tömegben? Hiszen ez már nemcsak sértés, megalázás és megbántás, hanem valami

sötét értelmetlenség, otromba tréfa, vagy mi-csoda, olyasvalami, amihez hozzászólni nem is lehet. Ezen csak csodálkozni lehet, nagy és őszinte csodálkozással.

Talán így akarja Tilea megteremteni a „kedvező atmoszférát”, a „jószándéku hangulatot”. És talán így képzei el Vajda a kultúra hűvös, józanfényű csúcsán, Eminescu szelleménél, a két nap találkozásait?

Nem, Tilea ur és Vajda ur, ez a furulyaszó nem a kultúra csúcsáról hangzik. Önök még nagyon messze vannak ettől a csúcstól s talán — hiába reménykedünk — nem is fognak felérni soha oda, ahová mi Eminescu szellemét helyezzük.

kapcsolatait tárja fel történelmi dokumentumok alapján. Kihangsúlyozza, hogy Tisza közeledési politikáját igen őszintének látja, már csak azért is, mivel 1910-ben bizonyos számú mandátumok, sőt főispáni tisztségek felajánlását eredményezte.

Filipescu Miklós és Carp Péter akkor azt a tanácsot adták a tárgyaló román politikusoknak, hogy fogadják el az ajánlatot és egyezzenek meg a magyar kormánnyal. Csak Bratianu Jonel tiltakozott, aki veszélyt látott ebben a megalkuvásban.

— Tiszát különben a huszadik század legnagyobb és legelőrelátóbb politikusaként tartom — jelentette ki Tilea.

NEM AKARJUK A KORMÁNY ÉLETÉT MEGRÖVIDÍTENI

Emigy elkalandozva a régi politikában a mai helyzetre terelődik a beszéd. Egyik újságíró megkérdi: mikor jön uralomra a nemzeti-parasztpárt?

— Egyelőre nem érdekel bennünket ez a kérdés — válaszol Tilea. A kormány életét nem akarjuk erőszakos beavatkozással megrövidíteni. A rövidéletű kormányok rendszere csak arra alkalmas, hogy aláássa a parlamentarizmus intézményét.

— Így tehát a jelenlegi kormány hosszúéletű lesz — vetjük közbe.

A volt alminiszter mosolyog.

— Erre csak azt felelhetem, hogy annak idején mi Calimanesztiben egyéves programot dolgoztunk ki, noha tudtuk, hogy nemcsak napjaink, de óráink is meg vannak számolva.

Egy havi fizetést kapnak végkielégítésül az elbocsátott tisztviselők

A szerda délelőtti minisztertanácson elhatározták azt is, hogy a tisztviselői elbocsátásokat a hétfői nappal fogadják. Addig az összes szóbanforgó tisztviselő megkapják elbocsátó levelüket, amelynek értelmében végkielégítésül folyósítják nekik egyhavi fizetésüket.

Az „Orthodox Testvérség” kongresszusán Goga két kategóriába osztotta a kisebbségeket

Nagyszeben, november 1.

Az „Orthodox Testvérség” nagyszebeni többnapos kongresszusán Goga Oktávián is szerepelt. Előadást tartott az orthodoxia jelentős romániai hivatásáról és ezzel kapcsolatban ismét kitért a kisebbségi kérdésre.

Megállapítja, hogy a román társadalom erkölcsi vajadásban van s a nemzeti viselkedés előbb-utóbb be fog következni. A népbolondító politika abba a helyzetbe juttatta az országot, hogy Románia határszéli vidékei ma kevésbé román jellegűek, mint a háború előtt.

A kisebbségeket két osztályba sorozza. Az egyikbe a németek tartoznak, a másikba a magyarok, bolgárok és ukránok, vagyis azok a kisebbségek, melyek — szerinte — nem tudnak beleilleszkedni a jelenlegi helyzetbe.

— Ismerjük jól a magyarokat — mondja Goga — és tudjuk, hogy lelkiükkel még sokáig Budapesthez lesznek kötve. Ha mi nem felejtettük el 300 éven keresztül Mihály vajda hódító útját, hogyan felejtethetnek el ők ezeréves álmait?

Ezután a revízió ellen beszél, majd a következőket jelenti ki:

— Sokkal többet szenvedtünk, semhogy képesek lennénk másokat is szenvedésre ítélni.

Nem ragadjuk torkon a kisebbségeket, azonban elejét vesszük az államellenes izgatásoknak.

Végül Goga a posta és a vasút „megtisztításának” a szükségességét hangoztatja és azt állítja, hogy ezeknél az intézményeknél a kisebbségi elem 80 százalékos többségben van a románokkal szemben.

A kongresszus határozati javaslatot szavazott meg, melyben többek között kéri a kormányt és az egyház vezetőit, hogy mindent kövessenek el az „elszékelésített románok visszatérítésére”. Követeli továbbá az 1932 május 30-iki politikai egyezmény megsemmisítését.

Neveket még nem közöltek

A temesvári kisebbségi tanerők „egyrésze elbukott” a nyelvvizsgán

Temesvár, november 1

A bányai kisebbségi tanerők között nagy izgalmat keltett az a hír, hogy a miniszterium közölte már a tanfelügyelőséggel a nyelvvizsgáztatás eredményét.

Az elterjedt hírek arról is szóltak, hogy a vizsgázók jelentékeny százalékat buktattak el a bizottságok.

Tudósítónk a hírek ellenőrzése érdekében felkereste Evutian tanfelügyelőt, aki kijelentette, hogy október 25-iki kelettel

valóban jött leirat a vizsgáztatással kapcsolatban a közoktatásügyi miniszteriumból, ebben a leiratban azonban csak annyit közöltek, hogy

a vizsgázók egyrésze elbukott. Nevekről és százalékarányról egyáltalában nem tud. Értésülése szerint az elbuktakat névszerint értesíti a miniszterium, azonban az is lehetséges, hogy érdeklődésére pár napon belül ő is választ kap s akkor a tanfelügyelőség útján kapják meg az értesítést az érdekeltek.

Előbb Marseillebe, majd Afrikába szállította az „élő árut” egy ókirállyági lánykereskedő

Csernovicz, november 1

Az ókirállyági rendőrség az utóbbi időben egyre szaporodó feljelentések nyomása alatt erőlyes nyomzásba kezdett a lánykereskedők leleplezésére. A szerdai napon Csernoviczban letartóztattak egy Marcu Leibovics nevű egyént, aki kiskorú leányok egész sorát fényes ígéretekkel csábította „művésznői” pályára és áldozatait először a helybeli mulatókban helyezte el, majd külföldi összeköttetései révén nemzetközi lánykereskedő szervezetek kezeire játszotta át őket.

Leibovics letartóztatása alkalmával hotelakasában négy leányt találtak, akiknek kész volt utlevelük és csomag-

juk, hogy Bécsen keresztül Marseillebe induljanak. A lánykereskedő három hónapja tartózkodik Csernoviczban és az egész országra kiterjedő lánykereskedelmi hálózatot épített ki különböző mulatóhelyek révén.

Leibovics a „leszerződöttet” leányokat először a csernovici Wartenberg-bárban és a „Paraguay” mulatóban neveltette ki, majd egy Goldstein nevű barátja révén Marseillebe s Hamburgba juttatta el az élő árut, ahol Goldsteinnak 500—1000 dollárt fizettek ki egy-egy csinosabb és fiatal leányért. A bukaresti rendőrség a francia rendőrséggel összeműködve megállapította, hogy a Romániából szállított leányokat a francia és német kikötőkből Északafrikába, és Délindia szállították.

Elővezetési parancsot adtak ki Temesmegye volt pénzügyigazgatója ellen,

aki jelenleg a krajovai pénzügyi kerület vezérigazgatója

Temesvár, november 1

Néhány hónappal ezelőtt a temesvári törvényszék 5 évi börtönrre ítélte a nagyszentmiklósi adóhivatali főnököt különböző sikkasztások és visszaélések miatt. A tárgyalás során aztán meglepő adatok kerültek felszínre, olyan adatok, melyek alaposan belekeverték az ügybe a megye volt pénzügyigazgatóját, Zlatescu Steret is. Zlatescu a sikkasztások felfedezése

előtt elkerült Temesvárról s jelenleg a krajovai pénzügyi kerület vezérfelügyelője.

A tárgyaláson elhangzott vallomások és felszínre került adatok alapján az ügyész nyomban vádat emelt a volt pénzügyigazgató ellen is. A tárgyalást az ügyben a bíróság szerdára tűzte ki. Zlatescu azonban nem jelent meg s így, tekintet nélkül magas rangjára, kiadták ellene az elővezetési parancsot.

Fontos indítványok egész sorát szavazta meg a szakszervezetek kongresszusa

Az egységlíront kérdése Moszkvára és Párisra tartozik

Bukarest, november 1.

A Szakszervezetek Országos Kongresszusa határozati javaslatot szavazott meg, melyben a következőket kéri a kormánytól:

1. Biztosítsák a munkáspénztárak teljes önkormányzatát. A vezetőség tagjai választás útján kerüljenek felelősségteljes állásaikba.
2. Iktassák törvénybe az agkori biztosítást. Férfiaknál a korhatár 60, nőknél 56 év legyen.
3. Biztosítsák a jogfolytonosságot a tagok helyváltoztatása esetén. Gyökeresen módosítsák a rokkantsági és más segélyek kiutalásának mai rendszerét.
4. A járulékokat egyenlő arányban az állam, a munkaadó és az alkalmazott fizesse.
5. Vegyék ki a munkaadókat a törvény hatásköré alól.
6. A magántisztviselők külön osztályát kiegészítsék a munkásbiztosításnak.

A CENZURA ÉS AZ OSTROM-ÁLLAPOT ELLEN

Mirescu főtitkár jelentést terjesztett elő a gazdasági helyzetről. Szerinte csak tervgazdasággal lehet a mai katasztrófális állapotokat megváltoztatni.

Fridjof Dunborg svéd kiküldött előadást

tartott a svédországi szakszervezetek működéséről. Hangoztatta, hogy a szocialisták kormányrajutása következtében Svédország abban a szerencsés helyzetben van, hogy ott ma nem létezik munkásprobléma.

Fluerás János egyes szakszervezetek átcsoportosítását, mások egységesítését javasolja. A kongresszus elfogadja a javaslatot.

Radaceanu volt szocialista képviselő az egységlíront kérdéséről beszél. Kijelenti, hogy nem a szakszervezetek hivatottak dönteni ebben az ügyben, mely elsősorban Moszkvára és Párisra tartozik.

Grün (Marosvásárhely) és I. Koch (Bukarest) az egységlíront mellett, Garboveanu, Cristache, Cocos és Petre Mihail a szilvölgyi bányászok ellenke, pedig ellene szólnak fel.

Jouhaux francia kiküldött Radaceanu álláspontját teszi magáévá.

Ezután megválasztották a szakszervezetek elnöki tanácsát, melynek az ismert szociáldemokraták vezérek: Fluerás, Gherman, Roznoveanu, Bartha Károly, Bartalis és Magyar Lajos ismét tagjai lettek, majd indítványt fogadtak el, melyben a kongresszus tiltakozik a cenzura és az ostromállapot ellen.

Temesvárra újabb 14 millió lej értékben érkezett adóbón

Temesvár, november 1

A temesvári pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminiszterium újabb 14 millió lej értékben küldött 1931-ről szóló adóbont. Ez az összeg most már teljesen fedezi a temesmegyei régi nyugdíjhátralékokat s így nyugdíjhátralék címén több adóbont nem osztanak ki. A 14 millió névértékű adóbont kiosztását a hét végén kezdi meg a pénzügyigazgatóság.

Stocklás jugoszláv újságírókat az osztrák hatóság kiadja Jugoszláviának

Bécs, november 1

Az osztrák kormány úgy határozott, hogy Stocklást, a jugoszláviai illetőségű újságírókat, akit Salzburgban fogtak le s aki hamis utlevellel lépte át az osztrák határt, kiadják Jugoszláviának. Kiadását a jugoszláv rendőrség a külügyminiszterium útján már napokkal ezelőtt kérte.

Halálos ítéletek Berlinben — nevek nélkül

Berlin, november 1.

A Berlinben székelő német főtörvényszék több napi tárgyalás után több halálos ítéletet hozott idegen államok javára történt kémkedések miatt. Ugyanakkor több embert nagyobb börtönbüntetéssel is sújtottak. Az elítéltek számát és a neveket nem közlik a németországi jelentések.

3 embert darabokra tépett a mezőn talált gránát

Pascani, november 1.

A Pascani melletti Sodomea község határában egy Zamfir Jordache nevű parasztleány gránátot talált. A golyót, melyet valószínűleg a tavalyi hadgyakorlatok alkalmával felejtettek a mezőn, hazavitte magával és otthon kálapáccsal próbálta szétbontani.

Az ütések következtében a gránát felrobbant, darabokra tépte Jordachet s a közelben tartózkodó Putnaru Elisát és ennek unokabátyját, Aurel Alexat.

Súlyosan megsebesültek Vasile Ruxanda és Teodor Josif parasztleányok.

A csendőrség többeket kihallgatott, hogy megállapítsa a szerencsétlenség körülményeit.

Módosítják a miniszteri felelősségről szóló törvényt

Bukarest, november 1.

Az igazságügyminisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak, mellyel módosítani szándékoznak a jelenleg érvényben lévő és 1872-ből származó miniszteri felelősségről szóló törvényt. Az új tervezet a felelősséget azokra a köztisztviselőkre és katonákra is kiterjeszti, akik közpénzt kezelnek. A törvény nem lesz visszaható erejű, a kormány ugyanis el akarja kerülni azt a látszatot, mintha a Skoda-ügy késztette volna a javaslat megalkotására.

Fegyverraktár a pincében

Bécs, november 1

Felső-Ausztria St. Andre-Worden nevű községében egy pincébe elrejtve valóságos kis fegyverraktárt találtak. A pincébe elraktározva és gondosan kezelve 12 katonai fegyver, 1 gépfegyver és 10 láda lőszer volt. Hivatalos vélemények szerint a felkelésre készülő nemzetiszocialisták egyik rejtett fegyverraktárát sikerült leleplezni.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint nyugaton élénk délkeleti légáramlás, délen esőzések. A hőmérséklet emelkedése csak átmeneti jellegű.

Manolescu Strunga miniszter személyes vezetésével

Rajtaütésszerű házkutatást és személymotozást tartottak a kontingentálási igazgatóságon

Átvizsgálták az irattárat, íróasztalfiókokat és a tisztviselők zsebeit és irattáskáit is

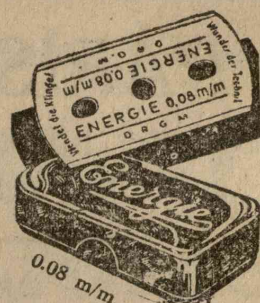
Az ottartózkodó magánfeleket is megmotozták
Egész kijáráshivatal dolgozott a kontingentálási hivatal mellett

Bukarest, november 1.
A főváros gazdasági életének óriási szenzációja van.
Szerdán délben a hatóságok magas vezetés alatt házkutatást tartottak az ipar és kereskedelemügyi minisztérium kebelébe tartozó kontingentálási igazgatóságon, amelytől tudvalevőleg a behozatali engedélyek kiadása függ.
Délután fél hat óra tájban csendőrség vette körül a kontingentálási igazgatóságnak a Lipscani-utcában levő hivatali helyiségeit, az összes bejáratokat elzárták, majd
Manolescu Strunga miniszter és Titeanu belügyi alminiszter vezetésével bevonult az épületbe az ilfovi törvényszék főügyésze, négy ügyész és szá-

mos rendőrtisztviselő.

A miniszter a hivatal lépcsőházi csarnokába hívatta az összes tisztviselőket s közölte velük, hogy el kell osztatni a gyanúsításoknak azt a légkörét, amely az igazgatóság működése körül keletkezett, evéghől tüzetesen átvizsgálják a hivatal egész ügymenetét. A tisztviselői kar részéről egy igazgató válaszolt a miniszter szavaira, kijelentve, hogy a tisztességes tisztviselők csak üdvözlők a tisztázásnak ezt a gyökeres módját. Miután a miniszter még felkérte az igazgatóság tisztviselőit, hogy vessék alá magukat az irattár és az összes íróasztalok átkutatásának, ezt a személyi motozásnak is, a hatósági közegek hozzáálltak a legalaposabb házkutatáshoz.

Átvizsgálták az összes fiókokat, a hivatalban levő iratokat és kikutatták a tisztviselők aktáit és zsebeit is.
A rajtaütésszerű házkutatást azért kezdték meg közvetlenül a hivatalos munkaidő végetérte előtt, mert a kijárák köztudomásulag ilyenkor szoktak távozni az elintéztet ügyiratokkal. Ezért mindazokat a feleket is, akiket az igazgatóság ügyosztályában találtak, szintén megmotozták.
A házkutatás az egész délután folyamán tartott és kiszivárgott hírek szerint rendkívül fontos iratokat foglaltak le, amelyek igazolják, hogy a kontingentálási igazgatóság mellett valóságos kijáráshivatal létesült.
Ez a mellékshivatal megszabott tarifa sze-

Az összes borotvapengék közt

legjobb minőségű az

ENERGIE BOROTVAPENGE

Kapható mindenütt

EGYEDÁRUSÍTÓ:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 72

rint elvállalta a legnehezebb behozatali ügyek elintézését is. Bebizonyosodott, hogy az ország nagyiparának jelentékeny része ezen az uton szerezte meg a szükséges engedélyeket, természetesen megfelelő sápolással.

Az igazgatóságon tartott házkutatás után az ilfovi ügyészség rendeletére

házkutatást tartottak a kontingentálási hivatal 15 tisztviselőjének magánlakásán is, majd ezeket a tisztviselőket az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban rendelték, ahol a vizsgálat a késő esti órákig folyt.

Benfentes körökben estefelé beszélni kezdtek

több letartóztatásról is, amelyeknek a híre még nem nyert megerősítést.

Ismét aktuális az orosz-japán háború

London, november 1.
A News Chronicle tokiói munkatársa jelentést küldött lapjának, amely szerint a Távolkeleten újra nagyon nyugtalanító a hangulat. Beszélgetést folytatott az egyik japán főemberrel, aki kijelentette, hogy a háború kipattanásához elég a legkisebb gyújtószikra is.
Japán nagyon nyugtalanodik a Vladi-

vosztozk közelében összpontosított orosz haderő miatt s éppen ezért Mandzsúria is állandóan erősíti határőrségeit. A japán főember véleménye szerint a nyugalom csak abban az esetben állana valamennyire helyre, ha orosz-japán-mandzsú egyes bizottság alakulna, amely aztán döntene az összes határmenti villongások kérdésében.

Kenyérbe jutottak a menekült osztrák nácivezérek és most beszüntetik a rádiópropagandát

Bécs, november 1.
Bécsbe érkezett jelentések szerint Frauenfeld és Habicht menekült osztrák nácivezérek most már végérvényesen beszüntetik az Ausztria elleni rádióhadjáratot, miután a német kormány állásba juttatta őket. A két menekültet egybeként már a Dollfuss-gyilkosság után le-

intették s azóta nem is igen juthattak a müncheni rádióhoz, ahonnan addig irányították az Ausztria elleni propagandát. Habicht most főpolgármesteri állást kapott az egyik északnémetországi városkában, Frauenfeldet pedig, aki kitűnően beszél angolul, Amerikába küldték propagandautra.

Titulescu nagy beszédet tartott Ankarában

A balkáni antant igazságszolgálatát követeli a marseillei merénylet ügyében

Ankara, november 1.
A balkáni antantba tartozó négy ország külügyminiszterei szerdán is folytatták értekezletüket. Tegnap este az Ankara-Palaceban Tevfik Rüşdy bej török külügyminiszter kormányának nevében diszlekomát adott az értekezlet résztvevőinek tisztelőre. Az első pohárköszöntőt Rüşdy bej mondotta, majd Maximos görög, utána Titulescu román külügyminiszter, végül pedig Purics jugszláv külügyi államtitkár beszélt, aki az értekezleten Jetticset helyettesítette.

Titulescu exorzesszerű beszédében felvázolta a balkáni szövetség programját s hangoztatta, hogy a balkáni antant igazságszolgálatát, azaz világosságot és megtorlást követel a marseillei merénylet ügyében. Ezután kifejtette a béke meg-

szervezésének a szükségességét, amelynek érdekében olyan hatalmas katonai erővel kell rendelkezni, hogy senki se gondolhasson a béke megzavarására. Ha a háború lehetelenné válik, a népek kényszerülnek a megegyezésre. A balkáni antant kollektív erőt képvisel a béke fenntartására s ezért — amint a belgrádi közös megnyilatkozás is mutatta — céljai egybeesnek a kisantantéval.

Görögország a balkáni és kisantant egybeolvasztása ellen

Az athéni lapok illetékes helyről kapott értesülések alapján azt írják, hogy a görög kormány visszatartja a Balkán-szövetség és kisantant egybeolvasztásának a tervét. Görögországnak a hivatalos felfogás szerint nem szabad semmilyen kötelezettséget vállalnia, amely túlmegy a Balkán-félsziget határain.

Kettős szerelmi dráma Bukarestben

Legalább a halálban akartak egyesülni a reménytelen szerelmesek

Bukarest, november 1.
Megrázó kettős szerelmi dráma derült ki szerdán délben a fővárosban. A Lipscani-utca 11 szám alatti ugynevezett Titus-palota egyik szobájában találta Constantinescu Jon kereskedelmi utazót és szeretőjét, Iuga Bertát.

Mindketten átlőtt szívvél, vérbeborult hangerűen az ágyon, amikor az öngyilkosokat felfedezték

már egyikükben sem volt élet.

A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a kettős szerelmi dráma hősei mind a ketten házasságban voltak. Iuga Bertát öt nappal ezelőtt tünt el férjének str. Minuniei 21 szám alatti lakásáról, magához véve minden pénzt. Constantinescu a str. Minotaurului 16 számú házban lapott feleségével. A szerelmesek két nappal e-

előtt vettek szobát a Titus-palotában, amelyben 100 kiadó szoba van, penzió szerű kiszolgálással. Constantinescu és Iuga Bertát hétfele óta nem hagyták el a szobát. Ez szerdán délben feltűnt a kiszolgáló személyzetnek és feltörték az ajtót. A rendőrorvosi vizsgálat megállapítása szerint a szerdára virradó éjszaka végeztek magukkal mégpedig úgy, hogy

Constantinescu előbb szeretőjét lőtte szíven, majd önmagát.

Mindketten nyomban meghaltak. Bucsur levelekben azt mondják, hogy közös elhatározással követték el az együttes öngyilkosságot, hogy legalább a halálban egyesüljenek.

Érdekes, hogy a szálloda lakói közül senki sem hallotta a halálos fegyverdörrenéseket

Cáfolják Gömbös berlini utját

Bécs, november 1.
A Neues Wiener Journal budapesti tudósítójának jelentése szerint a budapesti mértékadó politikai körök úgy tudják, hogy Gömbös magyar miniszterelnök, aki valószínűleg vasárnap indul Rómába, közben azonban egy napot Bécsben is tölt, mindjárt római látogatása után Berlinbe is ellátogat. Lehet, hogy Rómából egyenesen Berlinbe megy s ennek a látogatásnak a Mussolinival folytatott tárgyalások után, világpolitikai jelentősége lehet.

A Magyar Távirati Iroda a hírrel kapcsolatban közleményt adott ki, amely szerint Gömbös berlini utját a magyar miniszterelnök nem vette tervbe.

Rintelen magánszanatóriumban

Bécs, november 1.
Rintelent, a volt római osztrák követet, akinek jelentős szerepe volt a Dollfuss életét áldozatul követelő nemzeti-szocialista összeesküvésben, külön engedéllyel magánszanatóriumba helyezték el. Egyébként is enyhítették a volt követ szigorú fogságán, megengedték neki, hogy két magánapolónót alkalmazzon és a szanatóriumban látogatókat is fogadhat.

Végetért a kisantant bank-kormányzóinak bukaresti értekezlete

Bukarest, november 1.
A kisantant-államok jegybankkormányzói szerdán délelőtti látogatást tettek Slavescu pénzügyminiszternél s hosszabb megbeszélést folytattak vele. A cseh és jugszláv nemzeti bank kormányzói szerdán este elhagyták a fővárost.

BUKARESTI TÖZSDE-ZARLAT:

Adóbon 38 és háromnegyed—39 és egynyelcad, Stabilizációs kötvény 42, Kisajátítási kötvény 42 és fél—42 és hétényolcad, Banca Națională 4.980—5005, Creditul Minier 242—245, Mica 1255—45, Resica 390—92.

A font sterling árfolyama 504—494, a dollár 109 és fél—99 és fél.

A bukaresti gabonatözsde forgalma: 55 vagon óbuza (78 kg.-os) 480 ab Bukarest, 16 vagon óbuza (69—72 kg.-os) 345—370 ab ókirálysági állomás, 8 és fél vagon ujbuz 41.500—42.500—45.625, 4 és fél vagon rozs 345 lej, ab Bukarest, 5 vagon árpa 285 lej ab uszály, 1 vagon zab 295 ab Bukarest, 65 vagon tengeri 19.250—22.000 ab uszály és 1 vagon bab 34.250 ab Bukarest.

A LEJ KULFOLDON

A lej Berlinben 24.88—24.92, Bécs 297—299, Budapest 342—346, Prága 17.50—17.80. Londonban nem jegyezték.

EGY PÁRISI SIRALOMHÁZ 1934-BEN

A Petite-Roquette börtönben a halálraítelt Violette Nozière-nél, aki kényszer-zubbonyba bujtatva várja a kegyelmet vagy a bakót

Mikes Imre párisi riportja

Páris, november 1

Ennek a gyermeknek, aki közelebb van még a tizenharmadik, mint a tizenkilencedik évéhez, az élete szent.

Mióta halálraítelték, úgy vigyáznak rá, mintha aranyból lenne. Alig hangzott el az elnök ajakáról a könyörtelen mondat, hogy „egy szál ingben, fekete kendővel fedett fejével, valamelyik köztérre kivégeztessék”, máris megragadták és letépték róla ruháit. A szó nem tulsz, leszaggatták róla a kacér darabokat s mindahányat messzire vetették, nehogy hozzájuk érhesen. Hátha fegyvert rejtett? Vagy mérget? Persze meg kell halnia, de csak bizonyos körülmények között, nem úgy, ahogyan ő akarja, hanem úgy, ahogyan mi, akik, együttvéve, bármilyen szemérmetlenül hangozzék is ez, a büntető igazságszolgáltatás vagyunk.

Hosszu évekkel ezelőtt két bandita, Lesage és Soufflard, megölte magát, mielőtt még a bakó megragadhatta volna őket. Egyik törrel szurta át a szívét, másik mérget vett be. Hal-

atlan botrány keletkezett, mindenki tarthatatlan helyzetnek ítélte, hogy elpusztulhattak, mielőtt nyakukat szabályszerűen kettémetszették volna. Ezóta rendkívül vigyáznak a halálraíteltre, életük, mint mondottuk, szent és sérthetetlen, védelmezve és oltalmazva mind a verpadig!

Violette Nozière-ről is letépték hát a ruhákat és a börtön durva lenszövetébe burkolták. Nem kaphat semmiféle szallagot, zsebkendőt, cipőfüzőt, mert esetleg megfojtaná magát. Nem ehet, csak fakanállal. Éjjel-nappal egy apáca őrködik mellette s ha jön az este, kényszerzubbonyba bujtatják. E zubbony ujjai hosszúak, zártak és szíjjban végződnek. A szíjjat körülkötik derekán, hajnalig amíg nem derül odakint, teljesen mozgásképtelen az a gyermek, akire lecsap a hóhér...

Bizonyos óvatosságból, miután a felelősség a szent életért nagy, az ítélet után Guibert ur, a Petite-Roquette igazgatója is meglátogatta Violette-et. Rendes körülmények között ez általánosan tudott dolog, Guibert határo-

zott egyéniség s nem hajlandó semmiféle eltagadásra sem. Most azonban, hogy a féltett lelket ellenállóbba tegye s konzerválni tudja mind a verpadig, gyengédebbik hangszálait vette használatba.

— Kegyelmet kaphat, Violette... életfogytiglan... ebből csak tíz vagy tizenöt évet kell kitöltenie... Ön még fiatal, gyermekem... huszonkilenc éves lesz, mire kiszabadul... vagy harmincegy... viselje jól magát, van még ideje!

Violette gyermekem. a halálraítelt, megígéri, hogy jó kislány lesz.

Lehet, hogy kegyelmet kap. Franciaországban hagyomány, hogy nőket nem nyakazzák le. Ez a tradíció azonban, félni kell tőle, törést fog szenvedni. Egyrészt azért, mert Lebun, az elnök, a büntetés híve és ritkán gyakorol kegyelmet. Másrészt azért, mert drámaiabb körülmények között, védtelenebbül, kiszolgáltatottabban még senkit nem preparáltak a hóhérbakra, mint ezt a szörnyű, véres gyermeket.

ELŐKÉSZÍTÉS A FÖTÁRGYALÁSRA

A tragédia még a főtárgyalás előtt a börtöncellában kezdődött el, ahol Violette Germaine Huot-val, Causeret főispán gyilkosával került össze. Ez a Germaine, kitanult, ravasz, raffinált kalandornő, kezébe vette a leányzót, mint a kivénhedt anyaszínész nő szokta a nait.

— Mutogatod a lábaidat fiam, mert az esküdtek is emberek... néha felzokogsz... néha eljelsz... s bármit kérdezzem, vagy mondjon is az elnök, sohase felejtse el rávágni: Oui, Monsieur le Président... Oui, monsieur le Président... Oui, monsieur le Président!

Az csoba Violette betanulta a leányt. S a tárgyalás ilyen jelenetek között pergett le:

Elnök: Ön valami port adott szüleinek, hogy megmérgezze őket?

Violette: Oui, monsieur le Président!

Elnök: S azt mondotta az anyjának: „Gyáva vagy! Talán csak nem hiszed azt, hogy megmérgezek!”

Violette: Oui, monsieur le Président!

Elnök: S amikor édesanyja habozott, hozzátette: „Kostold meg anyácskám, milyen rosszízű!”

Violette: Oui, monsieur le Président!

Elnök: Ön érzékelen és hideg maradt, határozott és lelketlen, nem fogta meg a kezét. Ön könyörtelenül végrehajtotta a tervet, amit kieszelt.

Violette: Oui, monsieur le Président!

Bevallott mindent, ellenőrizhetetlen részleteket is, azt is, ami nem volt igaz, ami nem történt meg. Egy volt csak fontos neki, hogy alázatos és tiszteletteljes legyen s hogy meghatározott hangon ismétlje az „oui monsieur le Président”-t. Ellenállás nélkül engedte, hogy a legördögibb részleteket kenjék rája s hogy egyetlen szempont se merüljön fel, ami megmagyarázhatta és enyhíthette volna életének bizonyára bonyolult és valamennyire menthető tragédiáját.

S miután ügyvédje, az egyébként kitűnő Vélinne-Larue is néma maradt, megmeredvén e vak színjáték borzalmaitól, Violette mellett egyetlen szó, egyetlen hang sem hallatszott el, ami részvétet vagy igazolást, vagy indoklást jelentett volna. Egy gyermek, akit mindenki vádolt, saját maga legkevésbé s akit senki sem védett, saját maga legkevésbé.

Végül, e szinte már megnevetni való drámaiban Gaudel ur, az ügyész, akart Violette segítségére sietni, a vádbeszédét a következő szavakkal fejezte be:

— E helyiségben gyakorta kértem már a fájdalmas, a végleges büntetést, de kötelességem sosem látszott oly nehéznek, mint ma. A halált kell követelnem egy gyermek ellen!

Ki ne ismerné fel azonnal, hogy ez nem vad, hanem védelem. Az ügyész az esküdtek szájába adta az enyhítő körülményt: gyermek. Gyermek!

Az esküdtek azonban jóval alacsonyabb intellektusúak voltak, mint az ügyész, nem fogták fel a finom alluziót, szöszörint vették Gaudel szavait s úgy találták, hogy nincs enyhítő körülmény.

Erre következett a halálítélet és a Petite-Roquette siralomháza.

Természetesen, ebbe a siralomházba nem lehet bejutni s csupán a felvilágosítások alapján tudhat meg, hogy tíz méter hosszú, öt lépés széles, két ágy van benne, egy asztal, három szék, villany, amely egész éjjel ég s egy rácsos ablak, de oly magasan, hogy a fogoly oda nem kapaszkodhat föl. Ezt a cel-

lát áttörhetetlen rács választja el a börtön egyéb részétől. A rács neve: la grille des morts, vagyis „a halottak rácsa”.

A rácson belül a fogoly, ha úgy tetszik, szabad: beszélhet, énekelhet, ehet, állhat, feke-
t, alhat, tehet mindent tetszésére s a börtön szabályzat ellenére. Külön udvar áll rendelkezésére, ahol naponta negyvenöt percet sétálhat s mi több, ez udvart galéria övezi, hogy eső idejére se kényszerüljön a jó levegőt nélkülözni.

Mindent szabad tehát neki, csak élni nem.

A siralomház ugyanis maga a kriptá. Beszélhet nem tiltakoznak. Kérdeznek, felelek neki. De csak a multrol. A jelenről és a jövőről nem.

Az élet nem létezik többé a számára. Sem külső eseményekről, sem külső tárgyalásokról nem társaloghat. Az emlékek: ez a világa. A

sírbolt eléje jött és előlegezte magát.

Ez a párisi siralomház, 1934-ben.

Ötven nap telhet el így. S ezután, újabban szinte kivétel nélkül, egy szikár férfi megjelenik a törvényszéken, ahol az elnök formulárát ad át neki:

„A párisi törvényszék fő-ítéletvégrehatója holnap a Petite-Roquette fogházból Violette Nozière elíteltet a Roquette-utca sarkára vezeti s reggel pontban hét órakor végrehajtja rajta az esküdtszék halálos ítéletét, gyilkosság miatt”.

A kivégzést, mint minden kivégzést, érdeklődők vidám serege nézi majd végig. Mindenki azt hiszi, hogy valami rendkívüli törté-
nik, noha már Sokrates megmondotta, mikor neki kellett meghalnia, hogy a vádlottakat a bírák, a bírakat pedig a természet ítélte halálra.

Pavelics kiadására megtörtént az első francia lépés Rómában

A francia rendőrség nyomozását is támadja már a belgrádi sajtó

Gömbös nyilatkozott egy francia lapnak a magyar fellogásról

Belgrád, november 1.

Római jelentés szerint Dampierre francia ügyvivő tegnap megjelent az olasz külügyminisztériumban s hivatalosan kérte Pavelics Ante dr. horvát vezér kiadását. Az ügyvivő átnyújtotta a marseillei vizsgálóbíró jelentését, amely szerint Pavelics tekinthető a merénylet értelmi és erkölcsi szerzőjének.

A belgrádi lapok párisi jelentés alapján azt írják, hogy a francia hatóságok nemcsak a Turinban őrizetbe vett Pavelics és Kvaternik kiadását kérik, hanem kikérik Ausztriától Percsevics volt osztrák-magyar hadseregbeli alezredest és Sarkotics báró nyugalmazott tábornokot is. A szerb sajtó szerint ugyanis a Bulgáriában törvényen kívül helyezett Mihajloff Ivánnal, a macedón forradalmi komité vezérével együtt a nevezettek a marseillei királygyilkosság értelmi szerzői.

A kormányhoz közelálló belgrádi Pravda különben most már hevesen támadja a francia rendőrség nyomozó munkáját is. A lap szerint a vizsgálat holtponton jutott s az utóbbi napokban semmiféle eredményt nem tudott felmutatni.

GÖMBÖS MEGBOTRANKOZÁSAL TILTAKOZIK MAGYARORSZÁG KIPELLENGÉREZÉSE ELLEN

Gömbös magyar miniszterelnök hossz-
szas nyilatkozatot adott a párisi La Pres-

se Budapestre kiküldött külön tudósítójának. A francia újságíróknak az volt az első kérdése, mi a véleménye Gömbösnek a marseillei tragédiáról és arról a szerepről, amelyet ebben az ügyben Magyarországnak tulajdonítanak. A magyar miniszterelnök szigorúan rátekintett az újságíróra, majd hirtelen rászólt:

— Mik a többi kérdései?

A francia lap tudósító felolvasta kérdéseit, mire Gömbös ezt mondta neki:

— Ha fenntartja első kérdését, nem válaszolok a többire. — Ezután pedig így folytatta a miniszterelnök: — Magyarországot Franciaországban és a kis-
antantállamokban valósággal kipellengé-
rezték. Én ezzel szemben meg akarom őrizni hidegvéremet s nem akarom elmérgesíteni a helyzetet. Európa minden államában tartóztattak le horvát menekülteket, amit a francia közvélemény egészen természetesnek vett, csak a Horvátországgal határos Magyarországon lát ebben meglepőt. A politikai gyilkosság-
nak sem a magyar jellemben, sem a magyar történelemben nincs talaja. Ha viszont Szerajevóba utazik, ott azt láthatja, hogy Princip emlékéért kegyelettel ápolják.

Izután Gömbös Magyarország és szomszédai viszonyáról nyilatkozott:

— Igyekszünk létrehozni a jószomszéd-
ság légkörét, — mondotta — fejleszteni akarjuk kereskedelmi kapcsolatainkat s meg akarjuk szilárdítani a dunai álla-

mok közötti gazdasági egyensúlyt. Amíg azonban a politikai előfeltételek meg nem változnak, nem mehetünk tovább szomszédainkkal a normális kapcsolatok-
ná! Ezen a ponton véleményünk különbözik a Titulescuétól, aki szerint a gazdasági kapcsolatok szorosabbra fonásával a politikaiak maguktól megoldódnak. Titulescu ezt a határok elszellemiesítésének nevezi. Nem fogadhatom el ezt a fel-
fogást.

Varsói utjáról Gömbös kijelentette, hogy a lengyel-magyar történelmi barátság kimélyítése végett utazott a lengyel fővárosba s hogy a kiadott hivatalos jelentések mögött semmilyen titok nem rejlik. Az Anschluss-ról és a Habsburg-restaurációról azt mondotta, hogy ezeket a kérdéseket időszertűleneknek tartja. Csak idővel lesznek sürgősek és csak idővel nyernek értelmet.

— Ha akkor még én leszek a magyar miniszterelnök, készséggel válaszolok Önnek ezirányú kérdéseire is, — fejezte be nyilatkozatát Gömbös.

A sziguranca vezérigazgatóság felhívása a közönséghez

Bukarest, november 1.

A bukaresti sziguranca felhívást bocsátott ki, melyben kéri a nagyközönséget, hogy közölje vele minden olyan értesítést, amivel megkönnyítené a marseillei merénylet esetleg Romániában tartózkodó bűntársainak leleplezését.

A körözött merénylet leírása a francia államrendőrségtől Románia államrendőrségéhez érkezett körirata szerint a következő:

Az első egy Perschetz nevű egyén, aki Percsek Gusztáv és Korvat Emil néven is szerepel, 1895-ben született Valposo jugoszláviai községben és hosszú ideig lakott a magyarországi Nagykanizsán. Percsek közép magas termetű, arca kerek, haja gesztenye színű és angol bajuszt visel.

A második Bzic Mio 28 éves üveges munkás, középtermű, kövérkés, gesztenyeszínű hajjal, alacsony homlokkal, bozontos vaskos szemöldöke van, angol bajuszt visel, Magyarországon Novák Mihály néven élt.

A harmadik körözött Vondracek Mária, aki Vunderlics vagy Vunderlik, vagy Vunderluk néven is szerepelt. Született 1910 október 14-én Trieszben, 1 méter 70 centiméter magas, haja barna, kellemes arc, arcfestéket diszkréten használ, elegáns jelenség, nagyon előkelően és izléseken öltözködik.

Vondracek Mária kísérője, a negyedik körözött. Az illetőről csak annyit tud a francia rendőrség, hogy Vondracek Mária férjével szerepel. 40 éves, jómódú, kicsit göndör hajjal, berotvált arccal és hibátlanul beszél a szláv nyelveket, valamint az olaszt.

Barthou nagyértékű hagyatéka a Francia Akadémiának

Páris, november 1.

A marseillei merénylet következtében elhunyt Barthou volt külügyminiszter végrendeletét tegnap felbontották. Barthou a Francia Akadémiára hagyta nagyszerű könyvtárát és kéziratgyűjteményét, amelyben Pierre Loti és Anatole France több regényének eredeti kéziratai vannak.

Kitűnő üzleti eredménnyel végződött a CFR kedvezménykísérlete

Bukarest, november 1.

A CFR kimutatást közölte az év első kilenc hónapjának bevételéről, melynek összege 1 milliárd 486.932.000 lej tesz ki. Ezzel szemben a múlt év első 9 hónapjában a bevétel csak 1 milliárd 344.601.110 lej volt.

A két összeg között tehát 142 millió lej különbség mutatkozik az 1934-es év javára.

A CFR megállapítja, hogy ez az örövendes jelenség azoknak a kedvezményeknek köszönhető, amiket kísérletképpen ez év április havában vezettek be, mikor tudvaleg minden utas 50 százalékos kedvezményt élvezett. Arról azonban nem szól a jelentés, hogy a meg-
lepően kedvező eredmények után megváltozik-e a CFR személyszállítási árpóli-
kaja.

Gábor István:

MARGÓ

104 éves paraszti ember száll fel a villanyosra.

A villanyos meglehetősen teli van. A kalauz sorjában odaér a paraszthoz és jegyváltásra szólítja. A parasztnak azonban nincs pénze jegyre. Nevet és azt mondja:

— Nincsen nekem, uram, pénzem jegyre...

— Akkor tessék leszállani — feleli a kalauz s már készülni is lecsengetni a villanyost. De a paraszt csak nevet tovább s csak rázza a fejét.

— Nem szállok én le, uram. Bukovinából jöttem, öreg ember vagyok, 104 éves, nehezemre esik már nekem a járás. Nekem a románok itt Romániában mindig adnak, most is összeadják majd a jegy árát...

Az utasoknak tetszik a parasztember, tetszik a gondolkodás módja. Aki nem érti mit mond, lefordíttatja a szomszédjával s lassan mindenki tudomást szerez arról, hogy az öreg bukovinainak nincsen pénze jegyre. Sorjában előkerülnek a lejek s összeadják a jegy árát. De mintha észbebeszéltek volna, mindenki sietve jegyzi meg. — Itt a lej bácsikám, de mi magyarok vagyunk és nem románok...

Az öreg csak néz felfelé, hajlott hátával, az adakozókra s csak hümmög: — Ej, hát magyarok mind és mégis adnak a románoknak, adnak nekem, ez bizony szép dolog...

Azután nem szól egy szót sem. S hallgatnak az utasok is. A csendben csak annyi hallik, hogy a kalauz leszállítja a jegyet.

Odakünn az utcán sötétedik és az egész kép furcsa, kicsit ünnepi és különös.

Ez a barátkozó román—magyar hid, ami itt a látatlanban lerakódott. Mindenki érzi ezt s kicsit a hatása alatt állnak. Olyan nagy a csend, mint a templomban, mert senki sem beszél, csak gondolkodik. Így következik lassan az első állomás. Senki sem száll le és föl se senki. És akkor a villanyosvezető hangosan rácsap a csengő fejére. Ez fölrázza a gondolkodó álmódokat. Fölneznak egymásra. Állomás következik. Néhányan leszállanak és újjak szállanak fel. Idegenek, akik erről a hangulatról semmit sem tudnak. Azután kalapját megemelve, a paraszt is ledöcög a villanyosról. Most már vége az egésznek, de úgy itt néhány percig kétségtelenül barátkozott két nemzet. Két nemzet néhány reprezentánsa hajlandó lett volna itt néhány percig sok jóra, sok okos dologra. De azután megy minden a maga útján. A villanyos, az emberek is és az élet is...

Olykor egész életünkön át az a vágyunk, hogy megismerjünk egy nagyságot. Egy művészt, egy nagy férfit, egy kitűnő szellem megismerésére egész életünkön át törünk, míg végre egy nap megtörténik. Míg végre egy nap megismerjük a nagy szellemet, a kitűnő férfit, a ragyogó művészt. Kezet fog velünk s beszélgetünk. Valami hallatlan csodát várunk tőle, a gondolatok csúcsán mondatokat, amik elbűvölnek. A nagy szellem pedig köznap dolgokról beszél. Azt mondja: hát csak megvagyunk, vagy azt: élünk, élünk... esetleg közben krákog, tüszent, vagy raccsol is. Tehát igen köznapian, igen civil módra viselkedik. Álmunk, vágyaink, elképzeléseink, zineink hatalmas régióiból ilyenkor visszazuhanunk s kiábrándulunk. Egy életet át színezzük és képzelünk s mikor odaérünk azt látjuk, hogy a dolgok általában a középben állnak, hogy közelről minden csunya és unalmas s hogy csodák nincsenek, csak kis hétköznapi dolgok.

Egy egész életünk omlik ilyenkor össze s benne, vagy utána azonban a vissza s az, hogy mindannyian valamelyest egyformák vagyunk s a dolgok ott kezdődhetnek, hogy nem vonunk egymás között korlátot s kasztot sem emelünk. Hogy egyfelé indulva, közös jó és egyazon rossz szokások tulajdonosai lévén, végtére megbeszéljük egymással a dolgokat és meghatározzuk, hogy tulajdonképpen miről van szó.

Ismerősöm azzal ragad meg az utcán: — Add becsületszavadat, hogy nem mon-

Elfogták a misztótfalusi rablógyilkosság tetteseit

Két munkanélküli gyilkolta meg és rabolta ki Sándor Józsefet, a Lomási Faipari Rt. felügyelőjét

A csendőrség megtalálta a fegyvert és az elrablott pénzt
Beismerték véres tettüket a rablógyilkosok

Szatmár, november 1.

Jelentettük már, hogy szombaton reggel a szatmármegyei Misztótfalu határában, a busági erdőn áthaladó uton megrendítő rablógyilkosság történt, amelynek Sándor József, a Lomási Faipari Rt. az egész környéken közbecsülésben álló felügyelője esett áldozatul.

A támadók söröses fegyverrel mellbéllették a felügyelőt, aztán a puskával összetörték a fejét. Táskáját, amelyben a misztótfalusi famunkások fizetése volt, a merénylők elrabolták s aztán a haldokló embert az ut melletti árokba lökve, elmenekültek.

A véres rablógyilkosságot csak vasárnap délelőtt fedezte fel egy falusi kisleányka, aki figyelmes lett a haldokló hörgésére. A falu lakosai az eszméletlen embert beszállították gépkocsin a nagybányai kórházba, ahol vasárnap délután fél 5 órakor meghalt. Halála előtt sikerült eszméletre téríteni, merénylőiről azonban csak annyit tudott mondani, hogy bekormozott arcú fiatal legények voltak.

A borzalmas rablógyilkosság az egész környéken nagy felháborulást váltott ki. A csendőrségnek nyomban éretyes nyomozáshoz fogtak és a nyomozásnak két nap múlva teljes eredménye lett. A Panescu csendőrszázados irányítása alatt dolgozó csendőrség

sulyos gyanúok alapján letartóztatta Gherasim Péter 30 éves laposbányai munkást és ennek 15 éves öccsét, Gherasim Emilt.

A két gyanúsított nem tudta igazolni, hogy a szombat délelőtt hol töltötte, akadtak viszont tanúk, akik az idősebbet látták a véres rablógyilkosság színheve felé haladni.

Gherasim Péter és öccse előbb tagadni próbálták, a terhelő adatok felsorakoztatása után azonban megtörttek és töredelmes vallomást tettek. Az idősebb testvér előadta, hogy

hónapok óta munkanélkül volt öccsével együtt s nagy nyomorban éltek.

Pénteken megtudták, hogy a favállalat felügyelője nagyobb összegű pénzzel szombaton kora reggel indul el Misztótfalu felé. Elhatározták, hogy végeznek vele s a pénzt elrabolják. Szombaton hajnalban cipőkrémme! és korommal bemázolták az arcukat s aztán külön-külön indultak meg a kijelölt hely felé. Reggel hat órakor találkoztak. A fegyver az idősebb testvérnél volt. Ugy határoztak, hogy

az ifjabb testvér feltartóztatja a felügyelőt, az idősebb pedig rejtekhelyéről lelövi.

Gherasim Péter egy faoduban rejtőzködött el, öccse pedig az ut mellett húzódott meg az árokban.

Sándor József elgondolkozva közeledett. Annnyira nem figyelt, hogy azzal sem törődött, amikor az ifjabb Gherasim az izgatottságtól remegő hangon rákiáltott:

— Allj!

Lehet, hogy egészen másként alakul a helyzet, ha a felügyelő észreveszi a kiáltást és megáll. Sándor azonban haladt

dod el senkinek s akkor elmondok neked valamit. Rövid gondolkodás után rendszert kezemet nyújtom és megfogadom komolyan becsületszavamra, hogy nem mondom el.

Ismerősöm erre gyorsan, lelkesen leközli velem titkát, s elrohan.

Sohasem értem ilyenkor, mit jelent ennek a titoknak az őrzése. Megtisztelő-e, vagy terhes feladat. Megtisztelő-e azzal barátom, hogy bizik becsületemben, hogy

nyugodtan tovább s egyre közelebb került az elrejtőzött idősebb testvérehez, aki alig néhány lépésnyirel süttette rá a fegyvert.

A felügyelő elesett, mire a támadók rárohantak s amikor látták, hogy az okozott seb távolról sem halálos,

az idősebb a fegyver agyával többször fejbesújtotta.

Sándor elvesztette az eszméletét, a merénylők pedig anélkül, hogy a sebesült ember állapotával tovább törődtek volna, elragadták a táskát és elmenekültek. A

táskában 15 darab ezerlejest találtak s némi aprópénzt. Ez csalódást okozott nekik, mert úgy tudták, hogy a felügyelő 30 ezer lejt visz magával. A pénzt otthon elrejtették egy kettős fedelű láda titkos rekeszébe, csak az aprópénzt tartotta magánál az idősebb testvér.

A heismérő vallomás után a csendőrség házkutatást tartott a merénylők lakásán. A fegyvert és az elrejtett pénzt megtalálák. Ezzel a merénylők elleni bizonyítás befejezését is nyert. A csendőrség befejezte a maga dolgát s a gyilkosokat átadta a szatmári ügyészségnek.

A román és lengyel ilhakozás ellenére

Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírószervezet tagja lett a nemzetközi szövetségnek

A brüsszeli kongresszus elfogadta a régóta gáncsolt felvételi kérelmet

Brüsszel, november 1

A Nemzetközi Ujságíró-Szövetség kongresszusa döntött az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírószervezet felvételi kérelmének az ügyében, amelyet a szervezet elnöke: Sárkány Gábor temesvári lapszerkesztő személyesen is képviselt.

A nemzetközi szövetség alapszabályai értelmében kisebbségi szervezet csak abban az esetben vehető fel, ha az illető ország hivatalos többségi ujságíró-egyesülete ajánlól foglalt állást. A bukaresti hivatalos román ujságíró-egyesület azonban már kerek felelőseje nem választott a nemzetközi szövetségnek a kisebbségi szervezet felvételi kérelmével kapcsolatban hozott intézkedéseire.

Amikor most a kérdés a nemzetközi kongresszus napirendjén tárgyalásra került, a román kiküldött a lengyelől támogatva kérte, hogy a döntést halasszák el a következő közgyűlésre, amely két év múlva ül össze. Már úgy volt, hogy a kongresszus magáévá teszi a román ál-

laspontot, amikor a vitába bekapcsolódott Boros L. dr. magyar főkiküldött, a nemzetközi szövetség egyik ujonnan megválasztott alelnöke is, kifejtve, hogy nem lehet a felvételt újabb két évre elodáznai csupán amiatt, mert a hivatalos román ujságíró-egyesület nem tartotta érdemesnek a központ kérdésökódéseinek a megválaszolását. Tekintettel erre, indítványozta, hogy a kongresszus mégis vegye fel az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírószervezetet. A román és lengyel delegáció hevesen ellenezte az indítványt.

a kongresszus többsége azonban ennek ellenére elfogadta azt és az erdélyi kisebbségi ujságírók szervezetét felvette a nemzetközi szövetség tagjai sorába.

Ezzel a határozattal a romániai kisebbségi ujságíró-társadalomnak egyik régi óhaja ment teljesedésbe, ami közvetlenül Sárkány Gábor elnök érdemének tekinthető.

Halálos kimenetelű magzat-elhajtási bűnügy a szatmári törvényszék előtt

A tanuként kihallgatott orvosok egyöntetűen mentik a vádlottak padjára került sebészt

Szatmár, november 1

A szatmári törvényszéken két nap óta a város, sőt az egész környék közönségének feszült érdeklődése mellett folyik a közismert szatmári orvos, Vilkovics Péla dr. halálos kimenetelű magzatelhajtási pere. A szerencsétlenül végződött orvosi műtét áldozata Gyimes Dezső szállítónak a felesége volt, egy beteges asszony, akinél a magzat elvételét az orvosi szempontok is igazolták. Sajnos azonban, a műtét halállal végződött s így Vilkovics a magzatelhajtás tényén túl gondatlanságból okozott emberölés miatt került a vádlottak padjára.

A bíróság igen sok tanút idézett be,

javarészt orvosokat. Az elsőnap tárgyalásnak külön érdekessége volt az áldozat férjének vallomása. Gyimes Dezső szerint az orvos feltétlenül bűnös, mert a műtét beavatkozás előtt biztosította őt arról, hogy feleségének nem történik semmi baja, a műtét sima lefolyású lesz és teljesen veszélytelen. A második tárgyalási napon orvosok kerültek sorra. Grosz Sándor dr., aki az altatást végezte, a műtét előtt s tovább is segédkezett, a műtét lefolyását beszélte el a bíróság előtt. Véleménye szerint a műtét orvos nem volt hibás, mindent elkövetett, ami az orvos megléte, az asszony azonban menthetetlen volt. Hasonló értelemben vall Lükő dr. kórházi igazgató főorvos is. A beteg bazedovos volt, a magzat pedig már az anyaméhben meghalt. A vádlottak az a védekezése, hogy a halott és oszlósnak induló magzat okozta a vérmérgezést, amelyben az anya elpusztult, nézete szerint teljesen megállja a helyét. Az anya minden műtét beavatkozás nélkül is meghalt volna, a műtét maga utolsó orvosi kísérlet volt megmentésére.

A tárgyalás még folyik, mert a bíróság még több orvost és a hivatalos szakértőket is kihallgatja. Ítélet előreláthatólag csak csütörtökön lesz.

HIREK

Babonával a borbélyműhely ellen

Kolozsvár, november 1.

Közírási tétetik mindazoknak, akik még nem kíséreltek ezzel a csodaszerrel, hogy üzleti konkurrenciát minden dumpingárnál és nagyhangu reklámnál jobban megsemmisít két maroknyi paszulyal vegyes napraforgómag, amit kedden és pénteken az illetékes helyen kell elhinteni... Vigyázat: tengerit használni paszuly helyett megbocsáthatatlan könnyelműség lenne, mert ez esetben kétséges az eredmény! Paszuly és napraforgómag a biztos keverék, semmi más...

Ilyen összetételű szemetet talált az utóbbi két hónap minden keddjén és péntekjén, műhelyének redőnye mögé hintve Kunnerth Jakab kolozsvári borbélymester, aki rögtön rájött, hogy miről van szó! Mint babonában jártas embernek, azonnal átvillant agyán az a lehetőség, hogy a hét két napján díjtalanul rollója mögé szállított vetemény valamelyik vetélytársa ténykedésére vall... Mert ugyan ki másnak lehet érdeke, hogy műhelyét ily módon „megbabonázza”...? Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az olyan embernek, akinek portáján kedden és pénteken paszulyal vegyes napraforgómagot hintenek el, már nincs sok keresnivalója sehol a földön... Éppenséggel, ha mesterember, nyugodtan beadhatja rögtön iparát, mert a paszulytól és napraforgótól kezdődőleg, átok és végzet ereszkedik házatájára.

Mindezt Kunnerth Jakab magyarázza nekem, Monostori-uti műhelyében, ahol visszafajított méreggel fejtegeti, hogy egy jóra való borbélymesternek, manapság, minden kötelező teher viselésén kívül is támadhatnak olyan bajai, amelyekkel ugyszólván lehetetlen megküzdeni! Így a paszuly és a napraforgó!

— Aber möcht' ich wissen — mondja Kunnerth ur, aki különben sváb származású, de magyar bajszos ember — ki ne tudná, hogy „mire ment” az egész? Minden kedden és pénteken, kérem... Rögtön sejtettem, hogy csakis Kiss Péter lehet a tettes! Tőle vettem ezt az üzletet két évvel ezelőtt! Itt lakik az udvaron. Azóta váltott azon volt, hogy minden kundsafomat elszippkázta! Alászolgája!

Az utóbbi szót nem nekem mondja, hanem egy bevetődő vendégnek, aki körülményesen helyet foglal az egyik széken és szótlanul elmerül tükör-képében...

— Rögtön tudtam, hogy csak Kiss lehet! Mástól nem telne ki... Persze, hogy muszáj az ilyet lesni... A legutóbbi „híntés” előtt a segédem...

De már előlép a segéd, aki a beszélgetés kezdetétől vár e pillanatra... Erről csak ő hivatott egyedül beszámolni, hiszen egész éjszakát töltött a „megbabonázott” műhelyben, hogy a „híntetőt” leleplezze...

— Itt aludtam! — mondja izgatottan. — Öt óra 10 perckor zörgést hallottam a műhely előtt. A rolló egyik sarkát ugyanis fel lehet kisse emelni! Felrántottam a redőnyt. Ott állt Kiss Péter és hintett paszulyt és napraforgót. A rendőr is látta. Rögtön felvitte az V-ik kerületi rendőrségre...

— Na és?

— Elengedték — feleli fanyarul — azaz védekezett, hogy csak az újságot akarta kivenni?

— Azt is odahintik?

— Igen, oda szokta tenni mindig, aki kihordja. Szóval elengedték!

Hallgatásból mélyedünk. Azon gondolkozom, hogy ez a Kiss Péter, aki látszólag megbánta már, hogy üzletét eladta, szegény sorba juthatott. Mindamelllett jókedvű fiatalember lehet, aki utódjának most ilyen „ötletes”, egyben „eredményes” uton akar kellemetlenkedni!

— Hány éves Kiss Péter? — kérdezem.

— Ugy 56 körül! — feleli Kunnerth mester.

— Szegény ember?

— Két háza van!

Nem is próbálom a rejtély nyitjára jönni... Ám bagozzák ki, ha tudják, az

— Margittai hírek. Tudósítónk jelenti: Rédei Zsigmond Tóti községbeli földműves, aki hosszabb idő óta haragot tartott özvegy édesanyjával, s állandóak voltak közöttük a viták és veszekedések, a napokban anvájával ismét összetűzött és fojtogatni kezdte. Az elvetemült fiu talán meg is gyilkolta volna a tehetetlen öreg asszonyt, ha az utolsó percben nem érkezik haza János nevű testvérbátyja, a ki már eszméletlen állapotban szabadította ki öccse kezei közül. Rédei János nyomban feljelentést tett öccse ellen gyilkosság kísérlete miatt, a fiu azonban elűnt a faluból s eddig még nem sikerült a csendőrségnek nyomára akadni. — Valószínűleg gyújtogatás következtében, ugyanazon éjszaka két tüzeset történt Szalacs községben. Előbb a református elemi iskola épülete gyulladt ki, később egy kazal széna égett el a község háza udvarán. A csendőrség nyomoz a gyújtogatók után. — A Széplaki Takarékpénztár Rt. kiegyezett hitelezőivel. A betétesek 25 százalékot kapnak öt év alatt, kamat nélkül.

ABLAK

Newyork állam semmülőszéke mostanában hozta meg a végleges döntést egy tisztviselő ügyében, akinek a villamos öt lábujját levágta. A tisztviselő összesen harmincezer dollár végkielégítést kapott, hater ezer dollárt ujjankint. A bíróság tisztelretelmően magas árfolyamon mérte a megcsontított emberi test s az ennek folytán beállott munkaképtelenség értékét. — Amerika a szenzációs perek és a nagy összegek hazája, nálunk ilyen ítélet nem valószínű, de azért Európában is megítélnék olykor tekintélyes summákat egy levágott ujjért, egy megcsontított lábért, egy eltört vállpercért. Sok pénzt ér az ember!

Csak amikor ugyanaz az ember milliószámra csatangol munka nélkül, akkor láb- és kezujjastól, egész törzsével, agyvelejével és két dolgoznívágó karjával együtt nem adnak érte egy garast se! Ezért a balesetért, amelyért ugyanugy nem felelős a szenvedő fél, nem íté meg milliókat a bíróság!

A „röptiben elkapott” menyasszony

Desmond Florence londoni színésznő telefonon mond „igent” a Melbourneba elsőnek érkezett Black pilótának. Vajjon a bájos kisasszony szívét a pilóta bátorsága, vagy az aranyfontok puhították ennnyire meg?

— Csak november végére hívják össze Csikmegye tanácsát. Csikszere-daról jelentik: A közigazgatási törvény értelmében a vármegyék őszi rendes közgyűlését október hó folyamán kellett volna megtartani. Ezzel kapcsolatosan Csikmegye főispánja hivatalos értesítést küldött a vármegyei tanács tagjaihoz, miszerint a belügyminiszter, megfelelő feltejtés alapján, hozzájárult, hogy Csikmegye őszi rendes közgyűlését november végén tartsák meg.

— Dési hírek. Dési tudósítónk írja: Szép sikerrel folyt le Désen a Gyárfás Pálné által rendezett háziipari kiállítás. Ugyszólván az egész város megtekintette a gyönyörű kiállított tárgyakat, szötteket, kézimunkákat, székely faragott munkákat. Gyárfás Pálné kívül gróf Teleki Margit és Elekesné urnő vettek részt a kiállítás nehéz munkájában. Kultur-estély is volt a kiállítással kapcsolatban. — A marosmegyei községi választásokat ismét elhalasztották. A most megjelölt rendelet november nyolcadikát jelöli meg, mint új választási napot. A megyei időközibizottság megválasztásával kapcsolatban itt írjuk meg, hogy a nem-

olvasók! Tessék elképzelni valakit, aki 56 éves, kétszeres háztulajdonos létére hajnali öt óra 10 perckor kikészülődik az ágyból és elballag a szomszédba, hogy két maroknyi paszulyt és napraforgómagot hintsen utódja műhelyének redőnye mögé!

Hiába, furcsa dolog ez a babona!

Kunnerthen ellenben csodálkozom.

Nem kellene bosszankodnia.

Babona ide, babona oda, bajosan lesz több ilyen alkalma, hogy nyugodtabb jó-

zeti-parasztpárti tagozatt, mely eleinte két külön listával indult (külön Vajda, külön Maniu hívei) — egyik jelölőlistáját időközben visszavonta. — Beszámolt a B. L. is arról, hogy az elnéptelenedés által veszélyeztetett dési Magyar Kaszinó új programot készített és belépésre hívta fel a városi közönséget. A mozgalomnak sikere volt. Számos új tag jelentkezett. Most ismerkedési-est keretében megtörtént az új évad megnyitása is. Az ismerkedési esten igen sokan vettek részt, nemcsak kisebbségi, de román ur-családok tagjai is megjelentek. Szó van arról, hogy a Kaszinó egybeolvad a Dési Polgári Körrel, ebben az esetben több s megfelelőbb helyiség állna rendelkezésre, a városi magyar rétegek egybe-kapcsolódásának munkája pedig hatalmas lépéssel haladna előre.

— Veszedelmes járványok a Székelyföldön. Csikszere-daról jelentik: A közegészségi közegekhez beérkezett hivatalos jelentések szerint Csikszere-falván három súlyos skarlátos esetre bukkantak. A fertőző betegeket azonnal a csikszere-dai kórházba szállították és elszigetelték őket. Most figyelik, hogy újabb hasonló természetű megbetegedések nem fordulnak-e elő. Ugyanakkor Csikszentdomokos községben járványszerűen lépett fel a himlő és kanyaró, egy difteritiszes eset is van. A megye egészségügyi közegai széleskörű intézkedéseket fogantatottak a ragályos betegségek tovább terjedésének megakadályozása érdekében.

— Világhírű orthopédok Bukarestben. A sebészeti kongresszus alkalmával f. hó 4 és 10-ike között itt időzött Hofrat prof. Lorenz és a fia (orthopédok) a kezelésük alatt álló betegeit, valamint érdeklődőket korlátolt számban fogadnak. Előjegyzéseket elfogad, információkat szolgát: dr. Gruber, București, Str. Labirint 1. (Telefon 338/73.)

— Sinautó és tehervonat karambolja. Kolozsvárról jelentik: Gödömesterháza községi állomásán súlyos baleset érte Richter Jánost, a kolozsvári vasuti számvevőség kifizetőtisztségét. Richter János a számvevőség mérnökével egy sinautóban közlekedett az állomás felé, amikor a gép összeütközött egy szemberohanó tehervonattal. A soffőr és a mérnök kiugrottak a sinautóból, Richter azonban olyan szerencsétlenül esett ki hatalmas ívben a töltés mellé, hogy mindkét lábát eltörte. A szerencsétlenül járt tisztviselőt be-szállították a kolozsvári Park szanatóriumba.

— Londonban megakad a közlekedés. Londonból írják nekünk: Sok mindent dicsérni kell, ami összefügg ennek az óriási városnak közlekedésével, forgalmával és mégis baj van vele. Dicsérni kell a földalatti vasutat, mert évente kifogástalanul elszállít 2500 millió embert; dicsérni kell a mintegy ötezer új omnibuszt, mert kitűnő rugókkal simán, minden rázás és zökkenés nélkül futnak az aszfal-

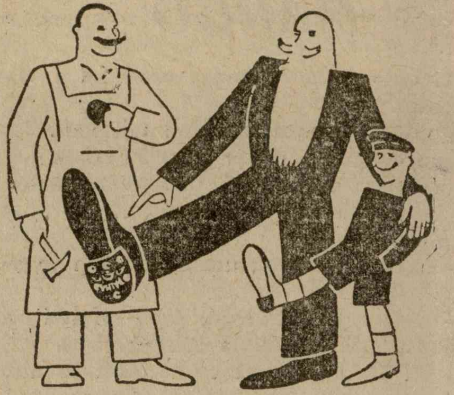
vót alapítson! Nincs benne üzleti érzék! Magam részéről örömmel várnék minden további hintetést!

Helyében egyenesen felkérném Kiss Pétert, hogy ne csak kedden és pénteken, hanem a hét minden napján hintsen lehetőleg minél több paszulyt és napraforgót. Aztán terménykereskedést nyitnék! Már csak a kíváncsiság kedvéért is, hogy annak redőnye mögé mit lehet majd hinteni?

Előreláthatólag szappanhabot.

Nemes Ferenc

MIUTÁN OLY SOKÁ TARTOTT!

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

ton; dicsérni kell a közlekedési rendőrt, mert keccses könnyűséggel intézkedik. Ami baj, az a közlekedés maga, amely inkább fönnakadás. London öreg város, görbe utakkal, szűk utcákkal. Ezek hirtelen üzleti utakká váltak és nem bírják el a nagy forgalmat. Az is baj, hogy London nem tud megválni a lófogatól. Ha valahol megakad a forgalom és az ember elgyalogol, hogy az okát megtudja, a kavarodás élén egészen biztosan néhány egyfogatu kocsi talál. A kocsik többnyire hármas és négyes sorokban haladnak, illetőleg szeretnének haladni. 1921-ben minden 12.970 londoni közül egyet az utcai forgalom ölt meg; 1927-ben már 7292 közül lett egy az utca áldozata; egy évvel ezelőtt pedig London utcáin 1560 ember lelte halálát, 55.300 pedig megsebesült. A közlekedés veszedelme tehát minden célszerű intézkedés ellenére jelentékenyen növekedett. A forgalom az idegenben első pillanatra szorongó érzést ébreszt. Bár minden szinte teljesen zajtalanul bonyolódik le (Londonban megbüntetik azt, aki óvatossá hajtás helyett tiüklül, dudál) és nem is oly gyorsan, mint valamelyik amerikai városban, ezzel szemben azonban olyan sűrűséggel, hogy az ember kétségbe esik, ha az utca másik oldalára szeretne átmenni. Pedig ez nem is olyan nagyon nehéz. A rendőrint, minden kerekét alkotás megáll és a gyalogosok átviharoznak a másik oldalra. Sőt a mozgó kocsiaradatokban áthaladni sem nehéz: a lassan, nehézkesen mozgó akadozó kocsik vagy gépkocsik hátsó kerekeit kell csak megfogni és kigyószertűn átcsuszhatunk a kocsik közt. Ebben az esetben viszont csak a kerékpárosok jelentenek veszedelmet, akik vakmerően rohannak egyik házagtól a másikig és Londonban mintha külön őrzőangyalok vigyáznának rájuk.

(*) A Brassói Lapok könyvosztálya Brassov Regele Carol (vált Kapu-u.) 56-58 (az udvarban) felhívja a n. é. közönség szíves figyelmét. Állandó nagy raktárt tartunk könyv-újdonságokban, ifjúsági iratokban fiuk és leányok részére, képes és meséskönyvekben. Mindenféle nyelvtanokban és szótárakban. Műszaki könyvekben. Árjegyzéket készséggel küldünk mindenkinek.

— Példátlan házassági esemény egy fotóüzletben. Egy nürnbergi fotó-üzlet tulajdonosa teljes személyzetével együtt egy napon lepett az oltár elé. Nem kevesebb, mint tizenöt újdonsült házaspárt jelentett ez a házassági tömegmozgalom. A főnök ur jóvoltából most az egész társaság nászuton van Bajorországban és virággal feldisztított autóbusszuknak sok a csodálója.

Veszek azonnal

kőörlőmalmot (puderőrlőt)

nagy teljesítőképességgel. Ajánlatok „Kőörlő” jeligére a brassói kiadóba kéretnek.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A cseh textilgyárak

üzemkorlátozásra hívják fel
a romániai szövőipart
a román export érdekében

Hat év alatt 2.5 milliárdról 691 millióra esett vissza a Románia által importált cseh textilárak értéke

Bukarest, november 1.

Az új kiviteli és behozatali rezsim, amelyet különben mindenki átmenetinek tart és amely belföldön a legnagyobb zűrzavart okozta a gazdasági életben, külföldön talán még kedvezőtlenebb megítélésben részesül. A külföldi cégek romániai képviselői már meg is kapták az értesítést, hogy az általuk képviselt gyárak nem hajlandók előzetesen román árut vásárolni és csak annak arányában ide exportálni, a mikor nem tudják, hogy a kiviteli többletből eredő román áruval mit csináljanak. Ilyenformán a román kormány nagyon nehéz helyzetben lesz, amikor megkezd a külföldi államokkal az új kereskedelmi egyezmények megkötésére irányuló tárgyalásokat.

Különösen erős az elkeseredés csehszlovák ipari körökben, ahol az új rendszert semmi-keppen sem találják összeegyeztethetőnek a kisanant gazdasági együttműködésére vonatkozó elvi megegyezésekkel és tervekkel. A csehszlovák köztársaság kikiáltásának évfordulója alkalmával a bukaresti „Argus” kü-

lön cseh—román számot adott ki és abban különösen a csehszlovák textilipar fakad ki a román behozatali korlátozások miatt. A rendkívül érdekes adatokkal alátámasztott nyilatkozatok egyúttal következtetni engednek arra a programra, amelyet a gazdasági kisanant akar megvalósítani. Az egyik cikkben például dr. Muzik, a csehszlovákiai textilgyárak szövetségének főtitkára kimutatja, hogy az utolsó hat évben hogyan fejlődött vissza fokozatosan a csehszlovák textilárak romániai behozatala. Az osztrák—magyar monarchia felbomlása utáni időben Románia szükségletét textilárakban kizárólag Csehszlovákia fedezte. Közben új gyárak alakultak Romániában is, aminek következtében a cseh textilárak fogyasztása állandóan csökkent és ma már inkább csak nyersanyagot vesz Románia, elsősorban pamutfonalat. A legutóbbi devizaneheztségek miatt azonban Románia kénytelen volt textilár-szükségletét más országokból is beszerezni, a hol saját terményeinek exportálásával fizethetett.

6 év alatt 9 milliárd

A csehszlovákiai román textilimport a következő visszaesést mutatja az utolsó hat év alatt:

Pamutfonalakból és ezzel kapcsolatos áruk-ból Csehszlovákia 1928-ban még 381 millió 743.000 korona értékű mennyiséget adott el Romániába, ami 1.908 millió lejnek felelt meg akkor. Ez az összeg 1929-ben 339 millió 434.000 koronára, 1930-ban 282 millió 994.000 koronára, 1931-ben 178 millió 201.000 koronára, 1932-ben 160 millió 137.000 koronára és 1933-ban 126 millió 572.000 koronára esett vissza, vagyis a harmadára, 632.8 millió lejre. A hat év alatt behozott fonalaru összértéke, ha egy cseh koronát átlag öt lejre számítunk, 7 milliárd 345 millió 405.000 lej volt.

A készárúknál sem kedvezőbb a csehszlovák textilipar romániai exportjütleének a helyzete. Len, kender és egyéb nyersanyagból készült vásznakból a csehek 1928-ban még 23 millió

862.000 korona értékű mennyiséget adtak el Romániába, vagyis 119 millió lejért. Ez a mennyiség is visszaesett 1929-ben 17 millió 675.000 koronára, 1930-ban 14 millió 440.000 koronára, 1931-ben 8 millió 115.000 koronára, 1932-ben 4 millió 903.000 koronára és 1933-ban 3 millió 518.000 koronára. Hat év alatt összesen 362 millió 565.000 lej értékű cseh vásznat importált Románia. Gyapjuszövetekben a Romániába irányuló cseh export 1928-ban még 78 millió 533.000 korona, azaz 392 millió 665.000 lej értéket képviselt. Ebben a cikkben a román import 1929-ben visszaesett 64 millió 597 ezer koronára, 1930-ban 31 millió 457.000 koronára, 1931-ben 19 millió 258.000 koronára, 1932-ben 5 millió 861.000 koronára és 1933-ban 5 millió 988.000 koronára javult. Az elmúlt hat év alatt tehát Románia 1 milliárd 28 millió 470.000 lej értékű gyapjúárut hozott be Csehszlovákiából.

90 százalékos importcsökkenés

A selyembehozatal, ha nem is volt jelentős, a kontingentálás bevezetéséig emelkedő tendenciát mutatott

és az 1928. évi 2 millió 142.000 koronával szemben Románia 1929-ben 2 millió 838.000 koronára, 1930-ban 2 millió 467.000 koronára és 1931-ben 2 millió 377.000 koronára értékű selymet hozott be a csehektől. De már 1932-ben ez az érték leesett 1 millió 719.000 koronára és 1933-ban 911.000 koronára. Az egész hatévi behozatal értéke 62 millió 270.000 lej volt.

Ugyancsak fokozatosan visszaesett a konfekciós-áru behozatala is.

Az 1928. évi 6 millió 276.000 koronával szemben az 1929. évi import értéke már csak 4 millió 496.000 koronára, az 1930. évié 3 millió 839 ezer koronára, az 1931. évié 3 millió 670 ezer koronára, az 1932. évié 4 millió 634 ezer koronára és az 1933. évié 602.000 koronára, vagyis hat év alatt Románia összesen 99 millió 570.000 lej értékű konfekcionált textilárut hozott be Csehszlovákiából. A visszaesés ennél a tételnél körülbelül 90 százalék.

Jelentős exportcikkje Romániába a cseh textiliparnak a vászros vászon,

amelyből 1928-ban még 3 millió 663.000 korona értékű mennyiséget adtak el. A kivitel 1929-ben visszaesett 2 millió 681.000 koronára, a következő évben ismét felemelkedett 3 millió 477.000 koronára, hogy aztán 1931-ben lezuhanjon 1 millió 582.000 koronára. A kontingentálás következtében ennek a cikknek a behozatala 1932-ben már csak 909.000 koronát és 1933-ban 769.000 koronát tett ki. Az egész hatévi import értéke vászros vászonban 65 millió 983.000 lej volt.

A cseh textilgyárak kimutatása szerint Románia 1928. és 1933. között összesen 8 milliárd 963 millió 665.000 lej értékű textilárut importált tőlük és pedig 1928-ban 2 milliárd 481

millió 95.000 lejért, 1929-ben 2 milliárd 158 millió 605.000 lejért, 1930-ban már csak 1 millió 693 millió 370.000 lejért, 1931-ben 1 millió 63 millió lejért, 1932-ben 875 millió 815 ezer lejért és 1933-ban 691 millió 795.000 lejért, holott az évi átlag 1 milliárd 493 millió 944.000 lej kellene legyen, ha már a szabad behozatal idejéből való állapotok nem is térhetnek vissza.

Es az idei, 1934. évi statisztika még további visszaesést mutat, főképpen azért, mert a fizetési nehézségek következtében a román importőrök körülbelül 100 millió koronával tartoznak ma a cseh gyárosoknak.

MIT MOND AZ EGYIK LEGNAGYOBB CSEH TEXTILKONCERN VEZETŐJE?

A román állam azért neheztelte meg a cseh áruk behozatalát, mert külkereskedelmi mérlege passzív a csehekkel szemben. Amire a csehek azt mondják, hogy ez nem sokat számít, mert más országokkal szemben Románia mérlege viszont aktív és így a két tétel kiegyenlíti egymást.

Az semmi esetre sem normális állapot, hogy Románia messze államokban értékesítse mezőgazdasági termékeit és a csehek is tege-rentulra adják el textilárúikat, amikor Romániának itt a szomszédjukban szüksége van ezekre az árukra és mégis messziről szerzi be.

Ezzel az életbevágó fontosságú kérdéssel kapcsolatban az „Argus” ünnepi száma lekölzi Kaufmann Oskarnak, a prágai Mauthner-koncern vezérigazgatójának a nyilatkozatát, aki többek között a következőket mondja:

— Nálunk most sokat vitatkoznak azon, hogy csak a cseh agráriusok és iparosok közötti megegyezés után, vagyis csak ha Csehszlovákia nagyobb mennyiségű román mező-

gazdasági terméket fog beengedni, lesz Románia abban a helyzetben, hogy több cseh iparcikket vásároljon. Véleményem szerint azonban nemcsak a cseh agráriusok és gyárosok közötti megegyezésre van szükség, hanem a román és cseh ipar közti megegyezésre is. Meg kellene próbálni például valamilyen megegyezést a cseh és román textilipar között, hogy közös elhatározással ne konkurálják le többé egymást, hanem találjanak egy közös modor-vivendit, amely utját egyengetheti a kisanant-államok megegyezésének. Ezt a megállapodást úgy képzelem el, hogy

a román textilipar határozza el magát termelésének bizonyos korlátozására, illetve inkább a durvább szövésű árukra összpontosítsa a termelését, míg a cseh ipar maradjon meg a finomabb minőségek gyártásánál.

Mert ha már gazdasági kisanantról van szó, amelynek meg kell valósulnia, a két mezőgazdasági állam csak akkor egészítheti ki a mi ipari államunkat, ha gátat vetnek a román ipar fejlesztésének még pedig a következő módon: Ahelyett, hogy a romániai gyárak három munkáscsoporttal dolgoznának, ne dolgozzanak csak egy schichtben és csak megszabott órászámban. Ezen az úton sokkal hamarabb lehetne eljutni a megegyezéshez a mi iparcikkeink exportja tekintetében és ugyanakkor megnövekednek nálunk is a román mezőgazda-

setne eljutni a megegyezéshez a mi iparcik- vizont Románia továbbra is megmarad azon az úton, hogy otthon állítsa elő az összes ruházódási cikket, mit fog csinálni mezőgazdasági termékeinek fölöslegével, ha azokat nem adhatja el többé a mi ipari országainkba?

MELYIK RÉSZEN VAN AZ IGASZSÁG?

Ezeket annak a cseh textilgyárnak a vezérigazgatója mondja amely az egész cseh textil-termelés 15 százalékát képviseli és amely valamikor gyártmányainak 20 százalékát a román piacon helyezte el, míg ma alig 1—1.5 százalékát. Nem kevésbé érdekes, amit egy másik vezető csehszlovákiai textilüzem, a Kubinsky-gyár vezérigazgatója mondott erről a kérdésről. Kubinsky báró nem csinál titkot abból, hogy a cseh gyárosok körében nagy az elkeseredés és minden kedvük elment attól, hogy a romániai piaccal dolgozzanak. Kubinskyék már negyven éve dolgoznak a román piaccal, ahol termelésüknek közel 50 százalékát helyezték el valaha.

A cseh gyárosok azt mondják, hogy Románia csak azért bojkottálja őket, mert Csehszlovákia nem vásárol román gabonát. De mit csináljanak a csehek, ha az idén rekordtermésük volt búzában?

Szerintük a román külkereskedelem teljesen elhibázott politikát folytat. Ennek igazolására hozzák azt a példát, hogy feltételezve, ha Romániának elegendő fonódója és szövődjé volna, amely teljesen fedezni tudná a belföldi szükségletet, a pamutot és egyéb nyersanyagokat, azonban — akárcsak a csehek — Amerikából, Egyiptomból, vagy Indiából kellene beszerezniük a román gyárosoknak. Tudnánk-e Románia arra kényszeríteni ezeket az államokat, hogy több gabonát vegyenek tőle, amikor maguknak is tultermelésük van mezőgazdasági termékekben?

A cseh textilipar romániai üzlete mutatja legjobban azt a bonyolult helyzetet, amelyben Románia gazdasági élete vergődik az eddigi korlátozások következtében. És az általános megítélés az, hogy az új rezsim még lehetetlenebb állapotokat fog teremteni és vagy csödbe kergeti a gazdasági életet, vagy — ami sokkal valószínűbb — maga a zavaros rendszer fog csödtöt vallani.

(b. e.)

Csehország állatbeviteli monopóliumot vezet be

Juhszállítmány ment Palesztinába és Szíriába

Arad, november 1.

Románia állatexportja, amely ujabban annyi gondot okoz illetékes külkereskedelmi körökben, sajnos, már nem követi azt az egyenesen előretörő irányvonalat, amelyen annakidején, amikor az állat-kivitel fellendítésének eszméjét a gyakorlatban kezdték nálunk alkalmazni, elindult. Nemcsak, hogy az eredeti előretörési sebességet nem tudtuk megőrizni, de az a helyzet, hogy a már elért eredmények sem tökéletesen biztosítottak. A külkereskedelmi hivatal és az állatexportszindikátus által legutóbb nyilvánosságra hozott kimutatás szerint bizonyos javulási tendencia mutatkozik ugyan — az ezt megelőző kimutatás megdöbbentő visszaeséséről tett tanúságot — tehát javulás felé tendál a piac, ennek ellenére: a helyzet, ha részleteiben nézzük a dolgokat, nem mutat fejlődést.

A kimutatás adataiból kitűnik, hogy augusztus hónapban 3511 ökröt exportáltunk (júliusban csak 2893 darabot), 7538 sertést (júliusban 4396 darab), 8697 juh (6564 drb.), 212 lovat (71 drb.), baccant 45.282 kg. (míg júliusban a bacon-kivitel közel 80 ezer kg. volt.)

A számok emelkedő tendenciája mögött azonban sok aggasztó tünet buvik meg. Így Ausztria piacán augusztusban még valamivel több árut helyezhettünk el, mint az előző hónapban, azonban ennek az oka csupán az volt, hogy e hónapban nem négy, hanem öt vásár volt Bécsben. Az osztrák piac egyre nehezebben tartható: agyonterhelik az Ausztriába vitt árukat a legkülönbözőbb illetékekkel, jutalékokkal. Az osztrák piac rentabilitása ucsvázólván egyik napról a másikra romlik.

A cseh piacon is pillanatnyilag az a helyzet, hogy váratlan fellendülés mutatkozott, azonban ez a fellendülés csak átmeneti jellegű és tartani lehet attól, hogy az utána következő letörés még súlyosabb helyzetet teremtsen. Csehszlová-

kia most meg akarja teremteni az állat-beviteli monopóliumot. Hogy ez az új rendszer mit jelentene a román termelők számára, azt nem kell külön kiemelni. Eddig is rengeteg bajunk volt már a román áruk elől minden „gazdasági kisanant” ellenére is elzárkózó piaccal, tartani lehet azonban attól, hogy az ellentétek még jobban kiéleződnek, a bajok e ponton még súlyosabbá válnak. Így az a tény, hogy augusztusban a havi sertéskivitel a júliusi 1000 darabbal szemben 4112 darab-ra emelkedett, emellett bizonyos áremelkedés is mutatkozott a cseh piacon: végeredményében csak pillanatnyi öröm.

Palesztina és Szíria irányába tendáló állatexportunk számszerűen fellendülést mutat, azonban nem lehet tudni, hogy ez a számszerű fellendülés nem vezet-e letöréshez. Ezuttal történt első ízben, hogy kísérletképpen juhszállítmányokat küldöttünk Palesztinába és Szíriába: most dől majd el, hogy a kísérlet beválik-e, vagy sem.

Az olasz piac az, amely komoly, nagy jelentőséget jelentene állatkivitelünk számára, azonban

az olasz kormány annyira szűkreszbant kiviteli kvótákat, hogy ez korántsem fedezi egyrészt a mi kiviteli képességeinket, másrészt pedig a piac felvevőképességét,

amelyet a romániai áruk iránti érdeklődés biztosít. Az olasz kormány azonban hallani sem akar az eddigi kontingens felemeléséről.

Németország irányába tökéletesen lehangyolott az állatkivitelünk: legutóbbi kimutatásunk szerint ez a tétel mindössze egy vagonra olvad. Ennek oka, hogy a kompenzációs kapcsolatok rendkívül kedvezőtlenül alakultak.

Angliában mindössze 45.282 kg. bacon-t tudtunk elhelyezni, ami 959 élő sertésnek felel meg, jöllehet kontingensünk 70.000 kilogramm baconra szól.

ASTRA LUX-MOZGÓ

Mai költőink és íróink leírják a mai idők szépségét és tragikumát. De, ha a

NYOMORULTAK.

Hugo Victor regénye nyomán a film előttünk megjelenik, úgy mindenki, aki e regényt olvasta és azok is, akik azt már félig elfelejtették, csodálkozni fognak, hogy mennyi igazság, mennyi emberismeret rejlik benne. — Divatok, idők és emberek eltűnnek, de az emberiség tragédiája mindig ugyanaz marad: küzdelmek, szenvedések, intrikák, a jó örök harca a rossz ellen — Ez regényhősünknek, **Jean Valjeannak** megrázó szenvedése, mely **Harry Baur** kiváló színművész játékában testet ölt

Bemutató csütörtöktől, november 1-től. — Ezenkívül heti hirdató **Sándor szerb király temetése,** melyen 500 000 ember vett részt.

Figyelem! — Leszállított helyárák: Páholy Lei 35—30-ra. — I. hely Lei 25—22-re. — Tisztviselők Lei 23—20-ra. — Astra tagok Lei 20—17-re. — II. hely Lei 15—10-re.

Jól vizsgáztak a kolozsvári rendőrtisztviselők

Kolozsvár, november 1.

Beszámoltunk arról, hogy kedden megkezdődött Kolozsváron a rendőrtisztviselők vizsgálója. A vizsga eredményét ma tették közzé. A jelentkező 125 tisztviselő közül 124 átmént. Az elbukott tisztviselő készségtelensége és erkölcstelen magaviselete miatt vált érdemtelen a rendőrtisztviselő állásra.

Az átmentek között 5 kisebbségi is van.

Lemondott a szerb igazságügyminiszter, mert összeütközésbe került a boszniai bírói testülettel

Belgrád, november 1.

Maximovics jugoszláv igazságügyminiszter kedden este váratlanul lemondott. Hirtelen távozása összefüggésben van az azal az óriási botrányal, amelynek szereplői Boszniában a szkupstinában megszavazott agrártörvény egyes rendelkezéseinek felhasználásával

hatalmas összegekkel károsították meg az államkincstárt.

Maximovics azt követelte, hogy indítsanak eljárást a bűnösök ellen, de a boszniai bírák arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a botrány hőseinek éppen az agrártörvény rendelkezései alapján módjuk volt a visszaélések elkövetésére, tehát mielőtt őket felelősségre vonhatnák, a törvényt kellene módosítani.

Maximovics annyira felháborodott ezen a kibuvón, hogy

hét magasrangú boszniai bírót azonnal nyugdíjba küldött.

Emiatt viszont a miniszter ellen hangzóttak el súlyos bírálatok, aki végül is megunt a herce-hurcát és váratlanul lemondott. Ezzel az Uzunovics-kormány került igen kényes helyzetbe s most kísérleteket tesznek arra, hogy Maximovicsot elhatározzák megmáltására rábírák, mert különben esetleg az egész kabinetnek távoznia kell.

Hitler újabb ajánlatokat tesz Franciaországnak

Páris, november 1.

Az Intransigeant berlini levelezője hivatalos német körökből kapott felvilágosítások alapján azt írja, hogy a birodalmi kormány tagjai között rendkívül fontos megbeszélések folynak és Hitler, a birodalmi vezér a közel jövőben

két új ajánlatot tesz Franciaországnak — francia — német viszony megjavítására.

Berlinben nagy reményeket fűznek az új lépésekhez, mert azoktól várják mindazon gazdasági kérdések megoldását, melyeknek elintézése a külföldi kapcsolatoktól függ. Az Intransigeant híradása szerint elsősorban a német iparnak szükséges nyersanyagok kérdésének megoldásáról van szó.

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

Kibocsátási prospektusa

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás után lej 1000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880.— lejes árkban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpapirokkal is kiegyenlíthető az aláírási íven feltüntetett kurzuson. A járadékpapirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél %-os kamatot hajt, amelynek fele június

1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshúzás után váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshúzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntőke minden teljes egy millárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvény	3,000 000 lejjel	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000 „	„	2,000 000
4 „ „	500 000 „	„	2,000 000
4 „ „	250 000 „	„	1,000 000
46 „ „	100 000 „	„	4 600 000
57 kötvényt	Összesen 12,600 000 lej.		

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy

kötvénnyel eszikken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes ju-

talékkal váltják vissza és pedig:

az 1 000 lejes címleteket	1 200 lejért
„ 2 000 „ „	2 400 „
„ 5 000 „ „	6 000 „
„ 10 000 „ „	12 000 „
„ 20 000 „ „	24 000 „

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 miligramm 0.900 finomságu arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardírozhatók és azokat garanciakul és ovadékul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénztézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsátási prospektusban található.

SPORT

Ki kivel játszik még az ősszel a nemzeti bajnokság első osztályában?

Még egy hónap játékidő és befejeződik a nemzeti bajnokság őszi fordulója. Nem érdektelen megnézni ilyenkor, hogy kinek kivel van még játéka. A bajnokság jelenlegi állását véve, a következő a helyzet:

Ripensia: Universitatea, NAC, CFR, Gloria.
Crisana: NAC, AMTE, Kinizsi.
Kinizsi: Venus, Unirea Tricolor, Juventus, Crisana, Romania.
Romania: Unirea Tricolor, Juventus, Venus, NAC, Kinizsi, AMTE.
Gloria: Venus, Ripensia, CFR, Venus.

Universitatea: Ripensia, AMTE, Venus, Unirea Tricolor, Juventus.

CFR: AMTE, Ripensia, Unirea Tricolor, Gloria.

Venus: Kinizsi, Gloria, Romania, Universitatea, NAC.

NAC: Juventus, Ripensia, Crisana, Romania, Venus.

Unirea Tricolor: Romania, Kinizsi, CFR, Universitatea.

Juventus: NAC, Romania, Kinizsi, Universitatea, Gloria.

AMTE: Gloria, CFR, Universitatea, Crisana, Romania.

Uraim, csak franciául...

A nemzeti bajnokság bizottsága nagyon unhatta magát. Mérvökészítések... elhalasztások... pénzbüntetések... — ez volt minden. Kellett valami „okos” feltűnő rendelkezés, ami felhívja a figyelmet erre a futballszerepre. Ha netán tén akadna valaki, aki nem tudna arról, hogy a világon van...

És a bizottság most leadta a névjegyet. Bemutatkozott. Alaposan.

Mostanában nagyon divatos dolog, — hogy stilszerűen futballnyelven mondjuk — a kisebbségeknek „gólt rugni”. És egy kicsit „fautolni”, meg-rugdosni őket.

A nemzeti bajnokság bizottsága na-

gyon szégyelhette magát, hogy még semmit sem tett a kisebbségek ellen. Sürgősen jóvá akarta tenni a hazafiságban szenvedett hátrányt.

Hát rendelkezett. Kedd esti ülésén megfogalmazták az ukázt:

„Ezentul az egyesületek futballmérkőzéseinek plakátjai és más hirdetményei csak román nyelven nyomtathatók, esetleg francia nyelven. Minden egyesületet, amely a rendelet ellen vét, szigorú rendszabályokkal büntetünk”.

A futballdrukkereknek az a része tehát, amelynek a bizottság szerint ezentul nincs joga magyarul olvasni csapata mérkőzésének falragaszát — esetleg franciául olvashatja... Hü, milyen nagy mozgolódás lesz a külső srácok között! Milyen sürgősen tanul-

nak majd franciául! Mert ahogy a vérbeli „drukkereket” ismerjük, hogy plakátot el ne olvassák, olyan nincs.

Kezdjük már szinte megszokni az inzultusokat. De az illetékesek gondoskodjanak olyan utításokról, hogy ne tudjuk megszokni.

A vasárnapi első osztályu nemzeti bajnoki mérkőzések: Temesvár: Venus—Kinizsi, Nagyvárad: Juventus—NAC, Bukarest: Unirea Tricolor—Romania, Arad: CFR—Gloria.

FACSAD

Faget—Metallo Sport Ferdinand 3:2 (1:2) A lugosi alkerület bajnokságának állása:

1. Faget	4	3	1	0	13:6	7
2. LMTE	3	2	1	0	4:3	5
3. Germania	3	2	0	1	7:7	4
4. Metallo Ferdinand	1	0	0	1	2:3	0
5. Nadrag	3	0	0	3	3:10	0

Peter Farmer aláírt szerződése megkezdett. Már el is küldötték Farmer címére a London—Bukarest vasutjegyet. Úgy hogy a szövetség trénerügye most már elintéztnek tekinthető.

Spacov Aradon a harmadik menetben knockauttal legyőzte Jean Marinescut, Calinescu ugyancsak a harmadik menetben knockauttal kiütötte Nourt. A Spacov körút eredményeit különben az ökölvívőszövetség hitelesíti.

WALASIEVICZ STELLA KÉT ÚJABB SZENZÁCIÓS VILÁGREKORDOT FUTOTT TOKIÓBAN és pedig.

100 m: 11.7 mp és 500 m: 1 p 17.2 mp.

Mindkettő remek teljesítmény.

Ladoumegue, a francia amatőr futók ellen indult és 1500 méteren 3 p 55 mp alatt győzött.

Ez Lupény

**Miért nincs Lupényban
szükség választott községi
tanácsra?**

A 14.000 lakosu Lupény közigazgatási ügyeit még ma is időközi bizottság intézi. Ennek dacára senki sem sürgeti a községi választások kiírását. Főbb felől érdeklődtünk ennek oka felől, a válaszok, amiket kaptunk, egybehangzóan így szóltak:

— Jó így is, vagy talán még jobb is, mert a választási küzdelmek nem dülják fel a község nyugalmit.

Furnica György interimárbizottsági elnök pláne a következőket mondotta:

— Lupényban azért nincs szükség választott tanácsra, mert a jelenlegi időközi bizottság közmegegyezéssel vezeti a község ügyeit. Munkájával mindenki meg van elégedve. De dolgozunk is. A nyár folyamán befejeztük a vásárcsarnok építési munkálatait, a katolikus templom és a Főter közt elterülő térségen parkot létesítettünk, a munkanélküliek állandó foglalkoztatásával pedig rendbehoztuk az összes utakat. renováltuk a községháza épületét s általában arra törekedtünk, hogy a községet fejleszve, minden tevékenységünkkel a lakók érdekeit szolgáljuk.

Az időközi bizottság elnökétől más kijelentést — természetesen — nem várhattunk. Azonban bárkihez fordultunk is, csak azt hallottuk, hogy a község vezetésében nincs hiba, az ügyek kitűnően mennek. Az időközi bizottságok ellen elhangzó panaszok tömegesen ime egy kivétel. Kár, hogy ilyen ritka. Egyenesen lupényi speciálitás.

**Ötmillió a község tartozása
és még sincs baj vele**

Lupényi speciálitás az is, hogy a község csekély ötmillióval tartozik, de ez még sem okoz

a község vezetőségének fejfájást. Nem azért, mintha pontosan fizetnék a kamatokat és a részleteket, hanem azért, mert olyan jóindulatú hitelezőre találtak a Petrosani bányatársaságban, hogy az a pénz 1930-ban kamatmentesen bocsátotta a község rendelkezésére s ha például, mint a folyó költségvetési évből is, a vezetőség 200 ezer lej állít be a költségvetésbe, hogy a tőkéből törlesszen, akkor rájuk igen, hogy elég lesz 100 ezer lej is. Páratlan hitelező.

**Háztulajdonosok és lakók harca
a vízvezeték miatt**

Lupény községben, a társulati kolóniák kivételével, nem volt vízvezeték. A jelenlegi időközi bizottság érdeme, hogy most a társulat a községi utvonalonon is lerakatta a vízvezeték csöveket s évi 1000 lej fenntartási díjért a vizet a „privátoknak” is rendelkezésére bocsátja.

Természetesen, az időközi bizottság a lakosság kérésére járt el ez irányban a bányatársulatnál. Különösen a háztulajdonosok voltak azok, akik a vízvezeték kérdését szorgalmazták, ami érthető, mert ezáltal házaiknak értéke emelkedett. Amikor még nem volt meg a vízvezeték, ugyancsak kérték a bérloket, hogy e kérdésben támogassák őket, amit a bérloket nem is tagadtak meg. Most azonban, hogy az új vízvezeték elkészült, a háztulajdonosok hallani sem akarnak annak a lakásokba való bevezetéséről, mert a főcsőtől a lakásokig kb. 6—10 méteres hosszban, nekik kellene viselni a vízvezeték bevezetésének költségeit.

A lakók, akiket roppant elkeserített a háziuraknak ez a szűkmarkúsága, megüzenték a hatást s azt mondták, hogy ha nem lesz vízvezeték, úgy a jövőben nemcsak hogy nem

fogják támogatni a háziurak egyetlen akcióját sem, de egyenesen ellenük fognak dolgozni.

**A lupényi ipartestület a kontárok
elleni harcában kijátszotta leg-
nagyobb fegyverét — az adó-
hivatalt**

A lupényi kisiparosság amúgy is szűkös kenyereből a kontárok nagyon sok falatot kaparintanak el. Emiatt a törvényes alapon álló kisiparosság kiméletlen harcot hirdetett a kontárok ellen s szervezte, a lupényi ipartestület, meg is kezdte kontár-irtó hadjáratát.

Ezideig azonban kevés eredményt tudott felmutatni. Bár az ipartestület emberei nap-nap után razziát tartottak és munkaközben lepletek meg az engedély nélkül dolgozókat, a kontárok száma nem apadt. Sőt, — mint fentebb is említettük — folyton növekszik. Ezért a testület legutóbbi választmányi ülésén kimondotta, hogy a kontárok elleni küzdelembe bevonja az adóhivatalt is. Razziáikra magukkal viszik a jövőben az adóhivatal embereit s ha lelepleznek valakit, hogy engedély nélkül dolgozik, úgy nemcsak a közigazgatási, de a fiskus törvényei szerint is — utóbbi esetben adóeltilkolás miatt — megindíttatják ellene az eljárást.

Sport

Labdarugás. Lupény sportegylete az őszi szezon előtt újjászervezte „Minerul”, ma a petrosényi „Parângul CFR” mellett titkos fa-

vorítja az alkertületi bajnokságnak. Eddig egy vonásban halad a „Parângul”-al, mellyel eldöntetlenül mérkőzött. Valószínű, hogy a két csapat között az elsőséget a jobb gólarány fogja eldönteni.

A lupényi labdarugásról írva, föltétlenül meg kell emlékezzünk a törpecsatoról is, mely a „Piticii” bajnokság biztos első helyezettje. Bámulsó labdarugó tehetségek vannak a „Minerul” törpe csapatának 10—12 éves tagjai között. Alig látszanak ki a földből, de a játékkuk szenzációs. Nem is marad el a lupényi közönség a törpék egyetlenegy mérkőzéséről sem.

Atlétika. A „Minerul” atlétikai szakosztálya Deák Lajos bányatársulati főtisztviselő vezetésével fejt ki értékes munkát a testedzés terén. Különösen a birkózók és súlyemelők fejtenek ki nagy tevékenységet, aminek eredményeként Románia 1934 évi birkózó és súlyemelő-bajnokságát november 18-án Lupényban rendezik meg. A birkózók trénera Tuy György, maga is súlyemelő bajnok, aki a legutóbbi háziversenyen 97 kg-t emelt.

Turisztika, téli sportok. A turisztikát, mint a Zsilvölgyben mindenütt, úgy Lupényban is nagyon kultiválják. Kedvenc kirándulohelyük a községtől délkeletre fekvő Stragea, melynek 1800 m. magas csúcsát minden lupényi turista évenként legalább egyszer felkeresi. A Stragea a téli sportokban is nagy szerepet tölt be. A hegy oldalában 1400 m. magasan a tengerszint felett menedékház van, amely mellett a jobbnál jobb sí-pályák terülnek el. Hogy a síelést mily intenzíven űzik a lupényiak, annak bizonyossága a strageai menedékház megnagyobbításának szükségessége. Tél idején ugyanis a menedékház kicsinek bizonyult s ezért most egy emeletet építenek rá, úgy, hogy a hálók helyek száma mintegy negyvennel fog növekedni. Az építkezést, melyet a napokban kezdenek meg, még a nagy havazások megindulása előtt be akarják fejezni, hogy a síelők napról-napra növekedő táborát a menedékház már ezen a télen befogadhassa.

Oh, forgalmi adó

1933 novemberében a lupényi kisiparosok műhelyeiben egy Leon nevű pénzügyi ellenőr vizsgálta felül a forgalmiadó befizetéséről szóló nyilvántartási naplókat. Eme tevékenysége közben az inspektor ur mindenütt talált hibát, majd félreérthetetlen szavakkal célzott arra, hogy az általa felfedezett hibákból származó következményeket milyen módon lehet elkerülni.

Az iparosok, miután biztosak voltak abban, hogy forgalmi adójukat pontosan befizették s mert ezt nyugtákkal s magával a nyilvántartási naplóval is tudták igazolni, nem vették figyelembe Leon ur átlátszó célzásait. Későbbi időpontban aztán a dévai pénzügyigazgatóság tudomására hozták Leon ur viselt dolgait, a minek meg is lett az eredménye: Leon urat rövidesen elhelyezték Hunyad megyéből.

Multak a hónapok, 1934 májusában a kisiparosok forgalmi adóját is eltörölték s a lupényiek is teljesen elfeledték Leon urat felvett jegyzőkönyveivel s kilátásba helyezett büntetéseivel együtt. Pedig, amint az események beigazolták, Leon ur távolról is bosszút tudott állni. Néhány hét óta adóbírságok kiróására kaptak értesítést egyre-másra a lupényi iparosok. A dévai pénzügyigazgatóságon érdeklődve, azután megtudták, hogy a Leon-féle jegyzőkönyvek alapján a forgalmi adó befizetésével elkövetett állítólagos szabálytalanságok miatt lettek megbírságolva.

A megbírságolt iparosok közül három mészáros és egy szódavizgyáros, akik Leon ur előterjesztése alapján csak 100 ezer lej bírságot kaptak fejéknél, megfellebbezték a határozatot. Az érdekelt mészárosok, Grausam Ferenc, Hrády Ferenc és Mungemast Viktor, továbbá Oravetz szódavizgyáros nemcsak azt tudják igazolni, hogy forgalmi adójukat minden időben pontosan fizették, de azt is, hogy a jegyzőkönyveket Leon ur nem a helyszínen, hanem sokkal későbbi időpontban vette fel. Ezen az alapon remélik, hogy a dévai törvényszék, mely fellebbezésük ügyében már tárgyalást is tűzött ki, meg fogja semmisíteni a bírságot.

Az ítéletet a lupényi iparosság nagy érdeklődéssel várja, mivel még sokan vannak köztük olyanok, akiknél Leon ur jegyzőkönyvezett s így nem lehetetlen, hogy a bírságolási határozatot még a számukra is kikézsítik.

Ez Vulkán

**Már a községi bíró is, aki
mellesleg gyógyszerár-
tulajdonos, állást vállal,
csakhogy meg tudjon élni**

Vulkán község bírájaként Pop gyógyszerészt választották meg egyhangúlag. Az új bíró tulajdonképpen apja örökébe lépett, aki hosszú évtizedeken keresztül volt Vulkán község bírája és egyedüli gyógyszerártnak a tulajdonosa. A fiatal bíró nemcsak ezt a tisztséget, hanem a gyógyszerárat is átvette édesapjától.

De mi sem jellemzőbb Vulkán leromlott gazdasági állapotaira mint az, hogy a fiatal ember bírói fizetéséből és gyógyszerári jövedelméből nem tudta családját eltartani. Emiatt kénytelen volt a petrosényi betegsegélyző pénztári gyógyszerátnál megüresedett gyógyszerészegédi állásra pályázni. Pályázatát elfogadták s ma gyógyszerészegédjé annak a betegsegélyző pénztári gyógyszerárnak, amely az általános vulkáni helyzet mellett nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az egykor aranybányának ismert Pop-féle gyógyszerártnak már egy család se tudja megkeresni a kenyerét.

Egyházi élet

Az általános gazdasági leromlás Vulkánban az egyházak jövedelmét is minimálisra csökkentette. Különösen a kisebbségi egyházak helyzete nehéz. Ennek dacára, öröndetes eseményként könyvelhető el, hogy a zsidó egyház leégett temploma helyett új házat vásárolhatott magának, míg a római katolikus egyház 20.000 lejes költséggel ki tudta festetni templomát.

Színház

Bármilyen lerongyolódott hire is van Vulkánnak akadt mégis egy merész szín-

igazgató Bácskai Gyula személyében, aki Vulkánban is felütötte tanyáját. Október hó 25-án kezdte meg Bácskai társulata színi szezonját s mondhatjuk, elég jó anyagi sikerrel. Ezt bizonyítja különben

az is, hogy az 5 naposra tervezett szezon már 3 nappal meghosszabbították s ha továbbra is megmarad a színház iránti érdeklődés, úgy újabb meghosszabbítást helyezett az igazgató kilátásba.

Katasztrófális méreteket öltött a vulkáni vörhenyjárvány

**53 gyermeket ápolnak a kórházban, ahol hármával
is fekszenek egy-egy ágyban**

Vulkánban mintegy 30 nappal ezelőtt ütötte fel a fejét a skarlát. A járványnak már az első napokban halálos áldozatai voltak. A község vezetősége, karöltve a közegészségügyi hatóságokkal, mindent elkövetett a járvány megakadályozására. A nagy szegénység miatt ez azonban nem sikerült. A járvány napról-napra jobban terjed s állandóan szállítják be a beteg gyermekeket a vulkáni járványkórházba.

A beteg gyermekek száma itt már 53-ra emelkedett, úgyhogy az elhelyezésük a legnagyobb akadályokba ütközik. Majd minden ágyban két gyermek fekszik, de nem ritka az olyan ágy sem, két fektetett be.

A beteg gyermekek száma azonban jóval felülmúlja az 53-at. Nagyon sokat otthon ápolnak s még nagyobb azoknak a száma, akiknek betegségét a szülők egyszerűen eltitkolják. Dr. Flitsch körorvos sorra keresi fel a munkásházakat s bizony, a legtöbb házban eltitkolt beteg gyermekekre talál. Az óvodában dr. Jeney kórházi orvos tartott a napokban egészségügyi vizsgálatot s az egyik gyer-

mek, nagy meglepetésére, vörheny-beteg volt. Az iskolákban, ahol szintén rendszeresen vizsgálják felül a gyermekek egészségügyi állapotát, még a legkisebbeknél is a helyzet. Az iskolaköteles beteg gyermekek száma nem is érte el azt az arányt, amit a tanügyi rendelkezés az iskola bezárására vonatkozóan előír. Így csak négy napos fertőtlenítési szünet volt az iskolában és folyó hó 29-től kezdve megint rendszeresen folyik a tanítás. A szülők meglehetősen nehézményezik ezt és kétségbeesve kérik, hogy mit akarnak a hatóságok, a gyermekek betegedjenek mind meg, mert a szabály előírása azt kívánja? Az orvosi közegek mint értesültünk, méltányolják a szülők aggodalmát s megtették a szükséges lépéseket, hogy az iskola bezárását engedélyezzék.

Remélhetőleg a bürokratizmus utvesztőjében az engedély iránti kérés nem fog elkallódni s idejében be fogják szüntetni a vulkáni iskolákban a tanítást, melyek e járványos körülmények között előbb-utóbb a járvány terjedésének szolgálatába állanak.

Egészségünk nagyfotosságu kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetése.

**Hogyan kerülhetjük el a
korai öregedést?**

Irta: Dr. Káldor Miklós
főorvos
Mindenkét érdeklő probléma a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.
Ara 90 lej.

Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvostályában, Brassó, Kapu-u. 24-66.

ÁBEL AMERIKÁBAN

32

REGEN

Irta: TAMASI ARON

Elöl Gáspár bácsi ment, aki már ös-
erdőkben is járt volt, s utána Toldi Mik-
lós. Mellettük és a hátuk megett én csak
ráadásnak tűntem s mingyárt el is fut-
hattam volna visszafelé, ha az élet és a
becsület mindig megengedné a játékot.
Egy nagy és rozoga faajtón hatoltunk az
épületbe. S ahogy beléptünk, abban a
pillanatban már kezdődött is a munka,
mert mingyárt az ajtónál egy óriási fa-
lépcső tornyosult eléak s azon nekünk
fel kellett mennünk az emeletre. Szürke
és máladózó falak között vezetett felfelé
ez a lépcső, az azt, hogy vezetni tu-
dott, egyedül a villanynak köszönhető,
amely messze fent, a ránkboruló falba
beléfurakodva, világított. S ahogy ott-
hon a hiába vezető lajtörjak tetején,
ugy ennek a lépcsőnek is a végén egy
nyílás tátongott, amelyen keresztül ki
lehetett jutni valahova. Nagy nyikorgás
között haladtunk egymásután felfelé s
amikor Gáspár bácsi s majd utána Toldi
is felbujhatott a nyíláson, én hirtelen
bémuntam a szememet, a két kezemet
pedig felfelé nyújtottam.

— Legyenek szívesek, huzzanak fel!
Ők megfogták kettlen a két kezemet s
a következő pillanatban már éreztem,
hogy jól állok a talpamon. Akkor kinyi-
tam a szememet, de jól és nagyra, hogy
hadd lám ugyanbiza, mit látok!

— Bumm! — mondtam hirtelen, mert
itt egyebet nem lehetett mondani. Sze-
gény Leupold is bizonyosan akkor tanu-
la volt meg a bummogtatást, amikor ide
feljött és meglátta, amit én ebben az el-
ső pillanatban láttam: magát a poklot,
vagy annak legalábbis egy fiókját, mü-
ködés közben! De mire is lehetett volna
pokolnál egyébre gondolni, amikor egy-
szerre és hirtelen egy óriási műhely tá-
rult a szemem elé, teli millió darab és
különböző ócskavas darabbal, itt elszór-

va a földön s amott rakásokban s a te-
rem közepén pedig négy magos és sötét
ember, derékig meztelenül, a kezükben
óriási vasrud és vaskanál, előttük pedig
valami irtó heves tűz felett két forrongó
hatalmas üst, melyet a vasruddal és vas-
kanállal kevergettek, miközben csorgott
setét bőrükön lefelé a verejték, mint a
piritott rozskenyérről a megolvadt zsír!

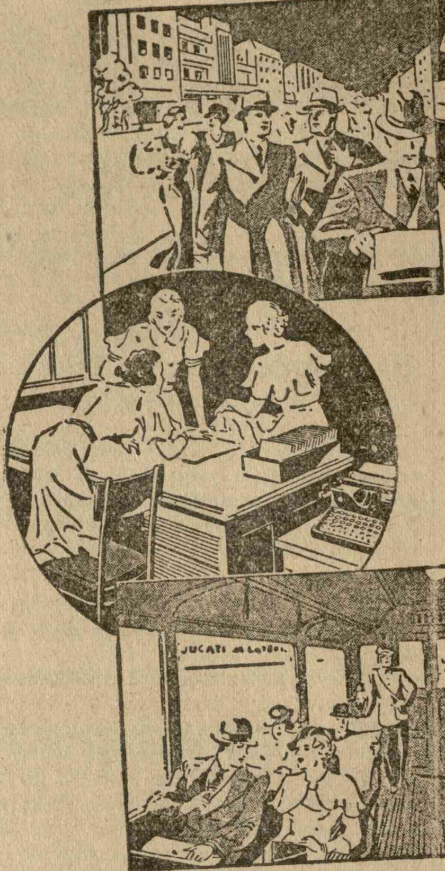
— Adjanak valamit, hogy fogot-
zam meg! — mondtam nagy és igaz meg-
lepetéssel, mire Gáspár bácsi, ki élénken
figyelt eddig is engem, egyszerre kac-
gásra fakadott. De nem tudta Toldi sem
megállani nevetés nélkül, annyira meg-
rökönyödve néztem a négy félmeztelen
embert és a furcsa műhelyt.

— Hát ez mi, ha most már szabad tud-
ni? — kérdeztem.

— Foundery! — felelte Gáspár bácsi,
mire Toldi is segítségemre jött és ma-
gyarul is felvilágosított arról, hogy a
Foundery olyan műhelyt jelent, ahol vas-
sat és rezet öntenek, vagyis a sok ócska-
vasat és miegymást megolvastják és
más, kíváncsabb s keresettebb formák-
ba öntik. Így már kezdtem érteni a dol-
got s egy kicsit meg is nyugodtam. Leg-
alább annyira meg, hogy most már höl-
csebb szemmel tudtam nézni, ami előtt-
tem és körülöttem volt.

A világ ócskavas-gyűjteményin és a
négy belzebubos munkáson kívül most
már egyebet is megláttam. Mindenekelőtt
a többi dolgozókat, akik különböző és
titokzatos elfoglaltságban voltak, jórészt
olyan munkás-ruhákban, amelyek az
enyimmel rokonságban állottak. Továbbá
az is a szemembe tűnt, hogy a nagy mű-
helyterem közepén, de attól egy kicsit
mégis bejebb, egészen a hátulsó falig,
valami építmény állott, amelynek sok
béjárata volt s amelyben kitudja miféle
gépek erősen zúgtak és zakatoltak.

Az uccán,
a villanyoson,
az irodákban,
a családban

Mindenki arról beszél, hogy az
Állami Sorsjáték
ÚJ JATEKTERVE

szerint EGYETLEN SORSJEGY
birtokosának 5 ESÉLYE van osz-
tályonként a milliós nyereményre
és 17 ESÉLYE az egész sorsjá-
ték alatt.

Az új sorsjegyek az egész
országban már eladásra ke-
rültek.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET!

Minden 200 leivel
egy milliót nyerhet

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

6x huzási nappal
minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

Sorsjegyeink megérkeztek. — Már most válassza ki az Ön sorsjegyét!

Postai megrendeléseket is azonnal és a legnagyobb titoktartással teljesítünk

„FORTUNA“

Brassó, Weiss Mihály-utca 5. Telefon 3-99.

Tánchelyiség megnyitása a „Bere Luther“-ben

Szombaton, november 3-án 9 órakor nyílik az
újonnan és elegánsan berendezett tánchelyiség, kitűnő
zene mellett. Mindenkinek alkalma nyílik, hogy három-
szor hetenként legjobban mulathasson.

Szombaton, vasárnap és csütörtökön

van nyitva a tánchelyiség.

Szolid kiszolgálás, olcsó árak, a legjobb sör, tiszta borok.

Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető férj, jó
gyermek, gondos nevelőatyja, vő és rokon

Bekő Ferenc

C. F. R. mozdonyvezető

életének 45 ik, boldog házasságának 7-ik évében í hó 30 án déli 12 órakor hosszas
és fájdalmas szenvedés után visszatért Teremtőjéhez.
Drága halottunk hült tetemét november hó 1-én fogjuk a református temető
halottas házából örök nyugalomra kísérni.

Nyugodjék békében!

Brassov, 1934. október hó 30.

A gyászoló család.

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: **Dr. Gartner Pál** ideg orvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az
álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. —
Bűntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álma-
lanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki ere-
dettől szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok
keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fizioló-
giája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom
erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexualitás
analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A
klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. —
A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösztön. — A bűnhődési vágy. — A
bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: **Brassói Lapok Könyvoszlályában, Brassó,**

Könyv-u.
56-58

Kiadó lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brassov.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vasfag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adunk.

**325 lejes
slágermodellek!**

„CARMEN“

CIPŐÁRUHÁZ

Tulajdonos: HEITZ M.

Brassov, Regele Carol 19.

Vétel-eladás

Keresek 1 drb. 110 Voltos
egyonáramu 1 1/2-3 Kvattos
dinamót kapcsolótáblával.
Cim J. Vajna, Brassov, Calea
Victoriei 65. 15896

Jókarban lévő Internatio-
nal traktort keresek. Cim
15887. szám alatt a brassói ki-
adóban.

Veszünk kiselejtezett gőz-
kazánokat (töröttet is). Aján-
latokat Eisner és Tritsch
Brassov címre. 15901

Tárgu-Mureşen jó hir-
névnek örvendő Orbán-féle
sütőde kiadó, esetleg eladó.
Str. Viilor 8. 15885

Állást nyer

Jó munkás fodrász segédet
keresek. Becsy Odón, Sighi-
şoara. 15888

Bukarest

Finom bécsi konyha, külön-
féle dietás étlendek, orvosi
előírás szerint. Elegánsan be-
rendezett szobák. Kemény, Str
Nic. Filipescu 32. Telefon
412/25. 21097-b

Asztalosokat és fényezőket
keres: Fabrica Steriade, Bu-
carest, Str. Juon Creangă 8.
21136-b

Berkovici Lulu kozmetikai
intézetében (Bukarest, Str Ni-
colae Bălcescu 39 bis II. em.)
legmodernebb arc- és testápo-
lás, helyifogyasztás, manicure.
Díjtalan tanácsadás. Dolgozó
nőknek 50% kedvezmény. Te-
lefon 2-47-51. 210112

November elsejére teljes
komforttal ellátott elegánsan
butorozott szoba teljes ellá-
tással két személy részére ki-
adó. Ugyanott elsőrendű há-
zikoszt kapható. Str. Luterana
20 III. em. Lift. 211110-b

Tanuló-leányt keres felvé-
telre gyermekruha-szalonn. Str.
Dionisie 27. 210113

Iritz pensióban kiadó ele-
gánsan berendezett komfortos
nagy utcai szoba két, esetleg
három személy részére első-
rangú ellátással Calea Victo-
riei 18, II. emelet Pasaj.

Dr. Bihari Miklós bőr- és
nemibetegségek szakorvosa
rendelőjét a Palatul Lido-ból
Bulevard I. C. Brătianu 9 alá
helyezte át. Telefon 41989.
21137-b

Keresek intelligens szolid
lakótársnőt magyar családnál
bérlet szobámba. Cim: Bucureş-
ti, Calea Rahovei 30. Első
emelet. 21135-b

Társat keres 80.000 lej tö-
kével bucureşti jóforgamu
szücsüzlet, elsőrendű vevőkör-
rel. Ajánlatokat „Kitűnő be-
fektetés” jellegre a bukaresti
kiadóba kér. (Calea Moşilor
59.) 11124-b

FIAIALOK tanácsadója.
Szerelemi levelező, kiegészítve a
társaság illemezabállyával. Bé-
lvegnelv. virágnelv. stb. Ara
színes borítólap 30 lej.